

Versio 5.0
30.11.2007

Pk-yrittäjän turvetuotannon kehittäminen –hanke
(Motiva Oy/2006 – 2007, www.motiva.fi/fi/toiminta/projektipalvelut/pkturve/)
Laatu- ja ympäristöosio, Ecotrac Oy/HS

[Yrityksen toimintaan liittyvä kansikuva]

Turve Oy

Toimintakäsikirja

Sisällysluettelo

Johdanto, Turve Oy:n yhteystiedot ja esittely	3
1. Johtaminen	4
1.1 Periaatteet ja tavoitteet.....	4
1.2 Laadunhallinnan keinot	4
1.3 Kehittäminen ja katselmoinnit.....	5
2. Toiminta	5
2.1 Toiminnan kuvaukset	6
3. Henkilöstö ja urakoitsijat	6
4. Ympäristö ja turvallisuus	6
4.1 Ympäristöasiat.....	6
4.2 Riskien hallinta ja turvallisuusnäkökohdat	8
LIITTEET	8 - 14
VIITEAINEISTO	15 - 99

JOHDANTO

Tämä toimintakäsikirja ja siihen liittyvä viiteaineisto kuvaa Turve Oy:n johtamista ja toimintaa sekä sidosryhmäsuhteiden ja ympäristöasioiden hoitoa. Toimintakäsikirja viiteaineistoinen on laadittu [pp.kk.2007] ja siitä vastaa yrittäjä Tero Turpeinen. Toimintakäsikirjan rungon on tarkoitus pysyä vuodesta toiseen lähes muuttumattomana. Viiteaineistoa täydennetään ja päivitetään aina tarvittaessa. Toimintakäsikirjan ja viiteaineiston ajantasaisuus tarkistetaan vähintään kerran vuodessa ennen uuden tuotantokauden alkua maaliskuun loppuun mennessä.

Toimintakäsikirjan viiteaineisto on jaettu seuraavasti:

1. **Toimintaohjeet (TO)** ovat joko yleisiä toimintaohjeita (esimerkiksi turpeen laatuohjeet ja paloturvallisuusohjeet) tai yrityskohtaisia toimintaohjeita (ohjeet riskien pienentämiseksi, asiakkailta tulleen palautteen käsittelemiseksi jne.)
2. **Työohjeet (TYÖOHJE)** esim. uuden työntekijän perehdytysohje, toiminnan kuvaukset
3. **Lomakkeet (LO)** (esim. työsopimus, pelastussuunnitelman pohja, vuokrasopimusmallit jne.)
4. **Tallenteet ja rekisterit (TALLENNE, REK.)** (esim. ympäristönäytteiden tulosten rekisteri, kuvapankki, kalustoluettelo, mahdolliset kartat jne.)

Toimintakäsikirja ja sen viiteaineisto on yrityksen johtamisen apuväline ja käytännön toimintaa varmistava muistilista. Sen päämääränä on asiakkaiden vaatimusten täyttäminen. Jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti Turve Oy:n toimintakäsikirja muovautuu yhä enemmän yrityksen tarpeiden mukaiseksi. Turve Oy on sitoutunut toimintakäsikirjaan, ja se on tärkeä osa yrityksen toiminnan jatkuvuuden ja kehittämisen turvaavaa aineetonta pääomaa. Toimintakäsikirjaa laadittaessa on otettu huomioon yhteydet yleisiin laatu-, ympäristö- ja työturvallisuusstandardeihin.

[Yrityskohtaisia perusteluja voidaan kirjata tähän tarvittaessa lisää, esimerkiksi asiakkaiden laatu- ja ympäristöjärjestelmien huomioon ottaminen, toiminnan jatkuvuuden turvaaminen, yrityksen kasvuhakuisuus, sidosryhmien muuttuviin vaatimuksiin sopeutuminen, markkinoinnilliset tarpeet jne.]

Turve Oy:n yhteystiedot ja esittely

Omistaja(t): Tero Turpeinen
Y-tunnus: 123456 - 7
Puhelin: +358-400-123456
Fax: +358-8-8213453
Sähköposti: turveoy@turvefirma.fi
Postiosoite: Turvetie 43, 86100 TURVEKYLÄ

[Perustamisvuosi, toimiala(t), kotipaikka, vahvuudet & osaaminen, asema markkinoilla ja nykyiset asiakasryhmät (halutessa), arvot. Eli tiiviisti yrityksen kannalta myönteisiä, yleisesti kiinnostavia asioita ja vähän kehuakin.]

Esimerkiksi: Turve Oy on vuonna 1986 perustettu, turpeentuotantoon erikoistunut yritys Pohjois-Pohjanmaalla. Yli 20 vuoden kokemus turvetuotannosta ja tuotantokenttien kuntoonpanosta sekä nykyaikainen konekanta takaavat laadukkaat tuotteet ja vankan osaamisen asiakkaan tarpeisiin. Hakeurakointi, teiden hiekotukset ja murskeenajo talvella kuuluvat myös palveluun.

Yrityksen panostus toiminnan yleiseen laatuun ja asiakkaan tarpeisiin takaa yrityksen kilpailukyvyn tulevaisuudessakin. Yrityksen pääasiakkaita ovat Energia Oy, lähiseudun maatilat sekä kunnalliset jäteveden puhdistamot. Turve Oy toimii kaupallisilla energiamarkkinoilla itsenäisenä ja riippumattomana toimijana täydellä vastuulla. Sillä on luotettavia yhteistyökumppaneita turpeen jalostus- ja toimitusketjun eri vaiheissa.

Yrityksen arvot ovat: yrittäjämäisyys, luotettavuus, työntekijöiden osaamisesta ja hyvinvoinnista huolehtiminen sekä asiakassuhteiden pitkäaikaisuus.

1. Johtaminen

1.1 Periaatteet ja tavoitteet

Turve Oy hyödyntää tätä käsikirjaa ja viiteaineistoa yrityksen käytännön johtamisen apuvälineenä. Sitä käytetään yrityksen omien työntekijöiden ja urakoitsijoiden kouluttamiseen ja perehdyttämiseen sekä asiakkaiden tarpeisiin. Käsikirja tehostaa vuorovaikutusta ja viestintää niin yrityksen sisällä kuin ulkoisestikin eri yhteistyökumppaneihin ja sidosryhmiin. Se on pohjana toiminnan kehittämiseksi ja pyrkimykselle tehdä asiat kerralla oikein.

Turve Oy:n toimintatapaa ohjaa päämäärä asiakkaiden vaatimusten täyttämiseen. Jokainen työntekijä vastaa oman työnsä laatu-, ympäristö- ja turvallisuusasioista. Turve Oy sitoutuu noudattamaan jatkuvan parantamisen periaatetta.

Turve Oy pyrkii kaikessa toiminnassaan mahdollisimman hyvään laatuun, kokonaispalveluun sekä asiakastyytyväisyyteen. Turve Oy sitoutuu ottamaan huomioon toiminnastaan aiheutuvat ympäristövaikutukset sekä mahdollisuuksiensa mukaan pienentämään niitä. Turve Oy:lle on tärkeää pyrkiä minimoimaan toimintaansa liittyvät riskitekijät.

1.2 Laadunhallinnan keinot

Turve Oy sitoutuu toiminnan kehittämiseen ja jatkuvaan parantamiseen

- selvittämällä yrityksen toiminnan ja toimintatavat työntekijöilleen ja sidosryhmilleen
- varmistamalla, että laatu-, ympäristö- ja turvallisuustavoitteet/-päämäärät ovat ajan tasalla
- suunnittelemalla toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi
- seuraamalla etenemistä kohti tavoitteita
- huolehtimalla tarvittavista resursseista
- ottamalla selvää asiakkaiden vaatimuksista
- ottamalla huomioon asiakkaiden vaatimukset kaikessa yrityksen toiminnassa
- motivoimalla työntekijöitä laatu-, ympäristö- ja turvallisuusajatteluun.

Yrityksen tapa toimia välitetään kaikille yrityksessä työskenteleville kausityöntekijät ja urakoitsijat mukaan lukien. Urakoitsijat vastaavat edelleen omien työntekijöidensä kouluttamisesta niin, että Turve Oy:n tapa toimia tulee tarvittavassa määrin tutuksi. Toimintatavat ja -kulttuuri tehdään jokaisen omien tehtävien kannalta ymmärrettäväksi. Jokainen työntekijä ja urakoitsija on tietoinen omien työtehtäviensä merkityksestä ja vaikutuksesta tavoitteiden saavuttamiseen.

Työntekijöiden ja urakoitsijoiden itseohjautuvuutta ja itsenäistä harkintakykyä päätöstilanteissa tuetaan eri tavoin. Laatu-, ympäristö- ja turvallisuuskoulutusta järjestetään tarpeiden mukaan uusille ja vanhoille työntekijöille sekä urakoitsijoille ja näiden työntekijöille. Koulutukseen kuuluu menettelytapojen ja lain määräysten ohjeistus, työntekijän oman roolin selvittäminen ja mahdollisten poikkeamien seurausten selostaminen.

Toimintakäsikirjassa määritellään eri toimintojen vastuuhenkilöt. Se toimii oppaana kausivaki-
naisen ja muun henkilöstön sekä urakoitsijoiden perehdytyksessä.

1.3 Kehittäminen ja katselmoinnit

Turve Oy on sitoutunut jatkuvaan parantamiseen ja järjestelmälliseen toimintatapaan. Toimintakäsikirja ja siihen kuuluva viiteaineisto tarkistetaan eli katselmoidaan kerran vuodessa. Katselmoinnin tarkoitus on pitää viiteaineisto ajan tasalla ja tehdä tarvittavat muutokset. Katselmoinnissa käydään läpi toiminnan tavoitteet, mittarit ja seurantamallit sekä puututaan mahdollisiin epäkohtiin. Näiden pohjalta päätetään toiminnan kehittämiskohteet ja tavoitteet seuraavalle vuodelle tai pitemmälle ajalle. Päivitettyyn viiteaineistoon lisätään päivitys- tai lisäysajankohta.

Katselmointiin sisältyy yrityksen oman toimintatavan, toiminnan tehokkuuden ja tavoitteiden kokonaisvaltainen arviointi. Samalla katselmoinnissa käydään läpi yritystä ja alaa koskevat mahdolliset lakimuutokset ja niiden vaikutukset. Yrityksen oman ja sen toimintaympäristön arvioinnin pohjalta todetaan muutostarpeet sekä päätetään toiminnan kehittämiskohteista ja tarkempien tavoitteiden asettamisesta.

Katselmoinnista laaditaan tiivis muistio, josta ilmenevät päätetyt asiat, kehittämiskohteet ja vastuut. Muistio tallennetaan Turve Oy:n toimintajärjestelmätiedostoihin osaksi viiteaineistoa.

2.0 Toiminta

Turve Oy:n toiminnan tavoite on tuottaa asiakkaalle tämän tarvitsema määrä tuotetta, jonka laatu on yhdessä määritelty. Nämä ilmenevät tarkemmin voimassa olevista sopimuksista. Yritys noudattaa yleisesti energiaturvetuotteiden osalta voimassaolevia energiaturpeen laatuohjeita. Tuotteen hyvä laatu ymmärretään yleensä hyvänä kaupallisena laatuna. Turpeen, hakkeen ja muun bioenergian laadun varmistamiseksi yrityksellä on käytössään useita menettelytapoja.

Turve Oy hallitsee turvetuotantoaan laatimalla ja käyttämällä toiminta- ja työohjeita sekä tarkoituksenmukaisia, kunnossapidettyjä koneita ja laitteita. Toiminta- ja työohjeet käydään läpi kaikkien yrityksen työntekijöiden ja/tai urakoitsijoiden kanssa ennen tuotantokauden alkua ja muulloinkin aina tarvittaessa. Nämä tarkemmat ohjeistukset löytyvät toimintajärjestelmämapista työmailta sekä sähköisesti yrityksen konttorista.

Tuotantoalueittain pidetään käyttöpäiväkirjoja, jotka ovat tarpeen mukaan asiakkaan nähtävissä. Tarvittaessa laadun todentamisessa käytetään kalibroituja, tarkoituksenmukaisia mittausvälineitä. Jokainen työntekijä koulutetaan ennen tuotantokauden alkua ottamaan huomioon toiminnan ja tuotteen laatuun vaikuttavat olennaiset asiat.

Turpeen, hakkeen tai muun bioenergian tuottajana Turve Oy tuntee tuotteidensa laadun. Määrä, laatu, aumojen paikka ja koko, korjuulohkot tai alueet sekä mahdolliset erityisominaisuudet kirjataan tuotantopäiväkirjaan tuotantoerittäin esim. turpeen satokierrosta tai keräilyerästä. Ominaisuudet pyritään säilyttämään varastoimalla samanlaiset tuotantoerät samoihin aumoihin. Tällä tavalla on parhaiten mahdollista toimittaa asiakkaan vaatimusten mukaisia tuotteita.

Tuotantoprosessissa kentällä koottava tuotantopäiväkirja siirretään tuotantoaikana määrävälein yrityksen tietojärjestelmään, josta se on tulostettavissa tarvittaessa esim. tilauksen ja palkanmaksun liitteeksi.

Tuotetun turpeen ja muiden tuotteiden laadunseurannan vaatimista edellytyksistä vastaa yrittäjä Tero Turpeinen. Jokainen työntekijä vastaa omalta osaltaan laadusta ja näin myös vaadittavista tarkastuksista. Tuotantopanoksia ostettaessa työntekijä vastaa silmämääräisestä laadun tarkastuksesta.

Laaduntarkastus ja testaus on olennainen osa tuotannon työvaiheita, jolloin työn sujuvuus ei kärsi. Jokaisessa työvaiheessa edellytetyt tarkastukset ovat työntekijän tiedossa ja lopputuotteen vaatimukset käydään läpi työntekijän perehdytyksessä.

Huonolaatuinen turve tai annettuja minimivaatimuksia huonompi hake-erä tai muu virheellisiksi todettu tuote erotetaan niille varattuihin paikkoihin, jotta ne eivät pääse etenemään hyväksytyjen tuotteiden mukana.

Yritys on määrittänyt toiminnalleen viiteaineistosta ilmenevät tavoitteet erikseen tuotelaadun, ympäristöasioiden sekä turvallisuuden ja riskien hallinnan osalta. Tämän pohjalta on laadittu yrityskohtainen toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteiden ja toimenpideohjelman toteutumista seurataan vuosittaisessa katselmoinnissa.

2.1 Toiminnan kuvaukset

Turve Oy:ssä jyrshinturpeen tuotannon etenemistä, vastuita ja vaikutuksia työvaiheittain voidaan kuvata liitteen 1 taulukolla. Jyrshinturpeen tuotannon vaiheet on lisäksi kuvattu yksinkertaistettuna kaaviona liitteessä 2. Yrityksen kaikkien toimintojen kuvaaminen (turvetuotanto & toimitukset, asiakkuuksien hallinta, viestintä sekä seuranta ja mittaus) ovat työn alla *[yrityskohtaisesti mietittävä / opittava ja sitouduttava! Hyviä yleisiä malleja ja palveluja löytyy esimerkiksi Koneyrittäjien liitosta].*

3. Henkilöstö ja urakoitsijat

Turve Oy perehdyttää kaikki työntekijänsä ja urakoitsijansa heiltä vaadittuihin työtehtäviin. Tämän lisäksi heille tiedotetaan yleisistä työturvallisuusasioista, -ohjeista ja määräyksistä osana perehdytystä ja työn ohessa tapahtuvaa opastusta. Perehdytyksen jälkeen jokainen työntekijä ja urakoitsija kuittaa allekirjoittamalla perehdytysaineiston etusivun ymmärtäneensä hänelle jaetun materiaalin.

Normaali kausivakinaisen henkilöstön ja urakoitsijoiden perehdytys sisältää yleisten turvetuotannon turvallisuusohjeiden sekä työmaakohtaisten ohjeiden ja määräysten läpikäynnin, hätäilmoituksen harjoittelun, tuotantopäiväkirjan täyttämisen, työsuojelun toimintaohjelman vaarojen ja riskien tunnistamisineen sekä työsuojelun ja työsuhteasiat. Erikseen työntekijöitä ja urakoitsijoita perehdytetään ympäristötoihin ja suon kunnostamiseen. Työn ohella annettava neuvonta ja lisäopastus pyritään eri tavoin varmistamaan.

Turve Oy:n toiminnan päämääränä on, ettei vakavia työtapaturmia yrityksessä satu lainkaan, ja lieviä työtapaturmia ja sairauspoissaoloja suhteessa työtunteihin pyritään vähentämään

4. Ympäristö ja turvallisuus

4.1 Ympäristöasiat

Turve Oy:n toiminta rakentuu turpeen ja muun paikallisen bioenergian tuotantoon ja jalostukseen sekä kestävänsä kehityksen periaatteelle. Se on sitoutunut toiminnassaan ympäristövastuullisuuteen ja jatkuvaan parantamiseen asiakkaiden, sidosryhmien sekä henkilöstön tarpeiden mukaisesti.

Ympäristöasioiden hyvä hoito on Turve Oy:lle keskeinen menestystekijä. Kaikilla turvetuotanto-alueilla on voimassa oleva ympäristölupa, jonka ehtoja valvotaan säännöllisesti viranomaisen puolesta yrityksen omavalvonnan ohella. Yritys on sitoutunut ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen sekä noudattamaan toimintaa ohjaavia lakeja, asetuksia ja määräyksiä.

Yritys ylläpitää avoimia ja luottamuksellisia suhteita sidosryhmiensä kanssa, käyttää raaka-aineita mahdollisimman tehokkaasti, energiaa mahdollisimman vähän ja käsittelee syntyviä jätteitä asiaan kuuluvalla tavalla.

Turve Oy on määritellyt itselleen ympäristöpäämäärät, joihin kaikella toiminnalla pyritään:

1. Käymme avointa vuoropuhelua asiakkaittemme ja tärkeimpien sidosryhmien kanssa heidän tarpeistaan ympäristöasioissa.
2. Varmistamme asetettujen ympäristötavoitteiden toteutumisen järjestelmällisen toiminnan ja katselmusten avulla.
3. Olemme tietoisia toimintaamme liittyvistä velvoitteista ja vastuista.
4. Yrityksen työntekijät tunnistavat työnsä ympäristövaikutukset ja sitoutuvat niiden hallintaan.
5. Sovellamme parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja menettelytapoja ympäristöasioissa.

Turve Oy on systemaattisen menettelyn avulla tunnistanut oman toimintansa ympäristönäkökohdat ja –vaikutukset (liite 3). Yritys on tämän menettelyn kautta valinnut ympäristövaikutukset, joihin se voi vaikuttaa ja joita se pyrkii jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti pienentämään. Ympäristötavoitteita asetetaan osana toiminnan kehittämistä ja ne käydään läpi katselmointien yhteydessä.

4.2 Riskien hallinta ja turvallisuus

Turve Oy kantaa yrityksenä toiminnastaan täyden vastuun. Tätä ankaran vastuun periaatetta seuraa turvallisuus- ja riskinäkökohtien huomioon ottaminen osana yrityksen jokapäiväistä toimintaa. Yritys on tunnistanut tuotantotoimintaansa kohdistuvat merkittävimmät riskit, seuraa niitä ja pyrkii hallitsemaan niitä mahdollisimman tehokkaasti (liite 4). Yrityksen koko toiminnan kattava riskien tarkastelu on valmisteilla Koneyrittäjien liiton mallin mukaisesti tuotantokaudelle 2009 ja käy ilmi liitteestä 5. [*Riskien hallinnan kokonaistarkastelu on tiivistetty Koneyrittäjien liiton Koneyrityksen riskienhallinta –aineistoon. Sen soveltaminen edellyttää yrityskohtaista tarkastelua!*]

Yritys on määritellyt itselleen viiteaineistosta ilmenevät turvallisuustavoitteet, joita se säännöllisesti seuraa ja katselee. Se on selvillä voimassaolevista viranomais määräyksistä ja –ohjeista sekä pyrkii ennakoimaan toimintansa kannalta tärkeiden säädösten vaikutuksia.

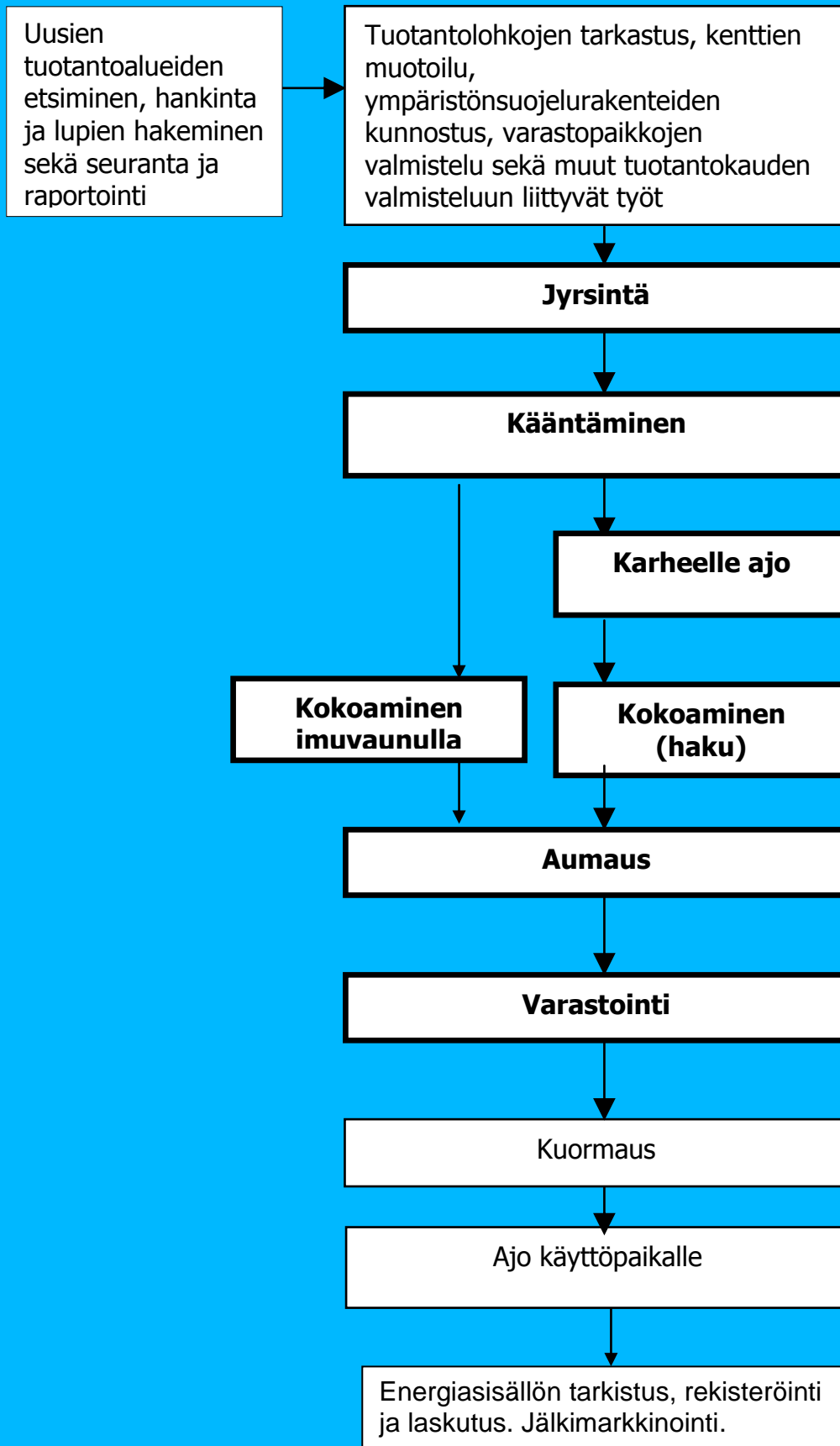
LIITE 1 Taulukko jyrsturpeen tuotannon eri työvaiheiden vastuista sekä laatu-, ympäristö- ja turvallisuusnäkökohdista. [Yrityskohtaisesti täydennettävä ja tarkennettava]

TYÖVAIHE	VASTUU	Laatu	Ympäristö	Turvallisuus, riskit
Suunnittelu/Uusien tuotantoalueiden etsiminen	TT	Turpeen laatu Etäisyys käyttöpaikalta, „„,00	Etsinnän suuntaaminen ympäristön kannalta mahdollisiin kohteisiin	Paloturvallisuus Liikenteelliset riskit, tiestön kunto ja kehittyminen
Uusien tuotantoalueiden hankinta	TT	Tekniset edellytykset tuottaa laadukasta turvetta	Tuotantoalueen rajaus ja ympäristötekijöiden huomioon ottaminen	(Rahoitus), hankintaan liittyvien tietojen paikkansapitävyys, toimintaympäristön muuttuminen, määräykset
Ympäristöluvan hakeminen & lupamääräysten noudattaminen	TT & konsultit	Toiminnan yleiset ja yhteiskunnalliset edellytykset	Ympäristöluvan ehtojen mukaisesti ja ympäristövaikutusten hallinta	Luvan saannin pitkittyminen, lupamääräykset
Tuotantolohkojen tarkastus	TT	Tuotantoedellytysten varmistaminen tuotantokauden alussa	Ympäristökuormituksen vähentäminen	Palo- ja työturvallisuusriskien minimointi ohjeistuksella ja tuotannon suuntaamisella
Kenttien muotoilu	Urakoitsija Y.	Turpeen kuivumisen edistäminen	Ympäristökuormituksen vähentäminen	Kiinnijuuhtumisen riskin vähentäminen, tapaturmien sekä henkilöstön ja kaluston kuormituksen vähentäminen
Ympäristönsuojelurakenteiden rakentaminen	TT & Urakoitsija P.	Tuotantoedellytysten ylläpitäminen, imago	Ympäristölupamääräysten mukaisesti päästöjen hallinta	Yleiset maastotyöskentelyn riskit, esim. koneen uppoamisriski altaita rakennettaessa
Varastopaikkojen valmistelu	TT	Toimitusvarmuus, tuotannon ja kuormauksen sujuvuus	Sijainti suhteessa ojiin, muihin toimintoihin ja asutukseen	Aumauksen ja kuormauksen sujuvuus
Muut tuotantokauden valmisteluun liittyvät työt, perehdyttäminen, huollot ym.	TT	Tuotannon laadun ja määrän varmistaminen	Sujuvan toiminnan kautta panos/tuotos suhteella mitattuna pienentyvä ympäristökuormitus	Työntekijöiden ja urakoitsijoiden osaaminen ja päätöksentekokyky tuotantokaudella, kaluston korjaustarve
Jyrsintä (kynnysarvo ____) (koska aletaan jyrsiä?)	TT	Täsmäsääennusteet, kentän kantavuus	Sateiden ennakointi ojiin huuhtoutumisen vähentämiseksi. pöly ja melupäästöt	Paloturvallisuus (kivet, kuumat koneenosat), yleiset konetyön riskit varsinkin yksin työskennellessä, väsymys
Kääntäminen (Kynnysarvo ____) (koska kääntäminen aloitetaan?)	TT/työvä aiheurakoitsija	Haihdunnan tarkkailu ja kääntämisen ajoittaminen	-	Sääriskit ja em. riskit
Karheelle ajo (kynnysarvo ____) (koska ajetaan karheelle?)	TT/työvä aiheurakoitsija	Ajoittaminen säätilan mukaan, karheen säädöt ja kuljettajan osaaminen	-	Sääriski
Kokoaminen a) imuvaunulla b) hakumenetelmällä (koska karhe kootaan?)	TT/työvä aiheurakoitsija	Tavoitekosteus esim. 40%	Pöly ja melupäästöt	Pöly, paloturvallisuus,
Aumaus (ks. yrityskohtainen aumausohje)	TT/työvä aiheurakoitsija	Päälleajoama, tiivistäminen (peittäminen)	-	Koneen kaatuminen, pöly, paloriskit
Varastointi	TT	Tasalaatuisuus (aumoittain)	-	Itsesyntyminen
Kuormaus	TT/autoilija R.	Tasalaatuisuus (kuormakohtaisesti)	Pöly	Pölyn syntyminen, yleinen paloturvallisuus, pölyäminen
Ajo asiakkaalle	Autoilija R.	Toimitusten pitävyys (määrä ja laatu)	Melu ja liikenteen päästöt	Pöly, keliolot, aikataulut ...

Turve Oy:n jysinturpeen tuotannon kuvaus *[yrityskohtaisesti muutettava ja täydennettävä]*

Tarkoitus	Tilauksen täyttäminen & asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen
Omistaja	Yrittäjä
Asiakkaat	Tilaus - toimitus -prosessi; tuotantoon osallistuvat työntekijät (sisäiset asiakkaat), sidosryhmät (esim. pelastustoimen ja ympäristöhallinnon viranhaltijat) ja loppuasiakkaat (tilaajat)
Alku	Tuotannon valmistelu (varsinaisista tuotantovaiheista ensimmäinen on jysintä)
Loppu	Ajo käyttöpaikalle (varsinaisista tuotantovaiheista viimeinen on varastointi). Toimitusjakson energiasisällön tarkistus, rekisteröinti ja laskutus. Jälkimarkkinointi.
Mittarit	Tuotantomäärä (MWh tai m ³), laatu (varastointierän keskikosteus). Tuotantoa aloitettaessa jo arvioitu, että tuotanto täyttää mm. kulloisetkin sopimuksen määrittämät ja yrittäjän asettamat raja-arvot mm. tuhkapitoisuuden, puisuuden, lämpöarvon yms. osalta.
Keskeiset resurssit	Työkoneet, vetokoneet, kuormaus- ja kuljetuskalusto, henkilöstö
Tuotokset	Tuotettu määrä (MWh tai m ³) asiakkaan laatuvaatimukset täyttävää turvetta

LIITE 3

Turve Oy:n ympäristönäkökohdat [yrittäjäkohtaisesti muutettava ja täydennettävä!]

Yritys: Turve Oy

Toiminto: Jyrsinpolttoturpeen tuotanto sisältäen alueen kunnostuksen ja jälkikäytön yrityksen kaikilla neljällä päätuotantoalueella

Tekijän nimi ja pvm: Tuomas Turpeinen, pvm 2.6.2007

Ympäristönäkökohta	Ympäristövaikutus	Vaikutuksen luonne + / -	Mitattavuus (1-3)	Kontrolloitavuus (1-3)	Merkittävyys (1-3)
1. Suoluonto	a) Lajiston muuttuminen b) Luonnon monimuotoisuus c) Suotyyppi	a) +/- b) + c) - (jälkikäyttösuunnitelman mukaan +)	3 (pitkästä aikavälistä johtuen)	3	3
2. Maankäyttö ja maisema	a) Maisema ja kulttuuriarvot b) Tiestö c) Marjastus d) Metsästäys ja riistanhoito	a) - (pitemmällä ajanjaksolla +) b) + c) - (jälkikäyttösuunnitelman mukaan +) d) + / -	1	2	3
3. Pintavedet	a) Vesien määrä b) Vesistökuormitus c) Vesistön käyttökelpoisuuteen d) Vesiluonnon arvot	a) +/- b) - c) + / - d) + / -	1	2	2
4. Kalatalous	a) Alapuolisen vesistön kalastus b) Kalaston lajisuhteet	a) - (ei merkittäviä kalavesiä) b) + / -	2	2	1
5. Melu ja pöly (< 500 m)	a) Tuotantoaikana b) Tuotantoajan ulkopuolella	a) - b) + / -	1	2	1
6. Maastopalo	a) Tuotantokentän palo b) Aumapalo	-	1	2	3
7. Öljyvahinko	Poltto- tai voiteluainevuoto Pato- tai muun	-	1	1	2
8. Tulva	vesiensuojelurakenteen pettäminen	-	1	2	2

Vaikutuksen luonne:

Mitattavuus:

Kontrolloitavuus

Merkittävyys

+ positiivinen

1) helposti mitattavissa

1) helposti kontrolloitavissa

1) merkityksetön

- negatiivinen

2) mitattavissa

2) kontrolloitavissa

2) vähäinen merkitys

3) vaikeasti mitattavissa

3) vaikeasti kontrolloitavissa

3) erittäin merkittävä

Merkittävä

Työtä ei pidä aloittaa, ennen kuin riskiä on pienennetty. Riskin pienentämiseen voidaan joutua osoittamaan huomattavia resursseja. Jos riski liittyy meneillään olevaan työhön, ongelma pitäisi korjata lyhyemmän ajan kuluessa kuin kohtuullisten riskien ollessa kyseessä.

Sietämätön

Työtä ei pidä aloittaa eikä jatkaa, ennen kuin riskiä on pienennetty. Jos riskin pienentäminen ei ole mahdollista edes rajoittamattomilla resursseilla, työn täytyy olla pysyvästi kielletty.

Turvetuotannon riskit työterveyteen ja -turvallisuuteen vaikuttavat riskit

Vaikutus

Vaikutuksen

luonne

TODENNÄKÖISYYS

1. Epätodennäköinen
2. Mahdollinen
3. Todennäköinen

MERKITSEVYYS

1. Vähäinen
2. Haitallinen
3. Vakava

Pisteet yhteensä

Melu

Työmaalla ei esiinny > 85 dBA äänenpaineita, joille työntekijä altistuisi enempää kuin korkeintaan 15 minuuttia työvuoraa kohti. Kuulosuojainten käyttö on pakollista aina melun ylittäessä 85 dBA. Tätä alhaisempikin meluksi koettu >70dBA vähentää keskittymiskykyä ja sekä lisää henkistä kuormitusta.

-

Todennäköisyys 2

Merkitsevyys 1

Yhteensä 3

Tärinä

Työntekijä ei altistu 6.7.2005 voimaantullutta EU:n tärinädirektiiviä kovemmalle tärinälle (käsitärinä 2,5 m/s² ja koko kehon tärinä 0,5 m/s²). Veto- ja työkoneet pidetään kunnossa. Tarvittaessa suoritetaan tärinämittaus

-

Todennäköisyys 1

Merkitsevyys 1

Yhteensä 2

Pöly

Työntekijä ei voi välttyä täysin orgaaniselta turvepölyltä tuotanto-olosuhteissa. Vetokoneen tiiviiseen hyttiin pölyä tunkeutuu vähemmän kuin ulkona työskenneltäessä tai vanhan koneen hyttiin. HTP (haitalliseksi tunnettu pitoisuus) pyritään alittamaan, ja altistusajaa vähentämään. Pölyhaitan pienentämiseksi vetokoneiden ilmastointisuodattimien ja ohjaamon säännöllinen puhdistus.

-

Todennäköisyys 3

Merkitsevyys 1

Yhteensä 4

Lämpöolot

Työntekijä joutuu ajoittain toimimaan yli 28 C -asteen lämpötilassa ja suhteellisen suuressa kosteudessa turvetuotantokauden aikana. Haittojen, lähinnä väsymyksen vähentämiseksi käytetään tauotusta ja työtehtävien vaihtelua. Vetokoneiden ilmastointi yleistyy koko ajan, mikä on omiaan vähentämään lämpöaltistumista

-

Todennäköisyys 3

Merkitsevyys 2

Yhteensä 5

Tapaturmat

Tapaturmat ovat äkillisiä ja ennakoimattomia. Kuitenkin niihin pyritään varautumaan riskianalyysillä, läheltä piti -tilanteiden läpikäymisellä sekä ensiapukoulutuksella.

-

Todennäköisyys 2

Merkitsevyys 2

Yhteensä 4

Tulipalo

Tuotantokaudella palosuojelu on keskeisimpiä asioita ja riskin pienentäminen jokaisen velvollisuus. Koulutuksella ja

valmistautumisella laajan tulipalon todennäköisyyttä voidaan vähentää ja vaikutuksia pienentää olennaisesti

-

Todennäköisyys 1
Merkitsevyys 3
Yhteensä 4

Tulitöiden tekeminen

Vastuunhenkilö ja ohjeistus; tulitöiden tekeminen erityisellä tulitöihin varatulla paikalla, tulityökortin ja tulityöluvan vaatiminen

-

Todennäköisyys 1
Merkitsevyys 2
Yhteensä 3

Tupakointi

Tuotantoalueella tupakointi on kielletty. Työmaatuki-kohdan edustalla on varattu kivennäismaapohjainen alue tupakointiin (-)

Todennäköisyys 2
Merkitsevyys 1
Yhteensä 3

Ylikuormitus / unen puute

Urakointi pitkän poutajakson aikana johtaa helposti univelkaan. Turvetuotantoalan TES:n mukaan on mahdollista tasoittaa työaika kahden viikon jaksolla, jolloin kuitenkin on jäätävä mahdollisuus riittävään lepoon.

-

Todennäköisyys 3
Merkitsevyys 2
Yhteensä 5

Turve Oy:n toimintakäsikirjan viiteaineisto (versio 5.0)

Sisällysluettelo (1 = toimintaohje; 2 = työohje; 3 = lomake; 4 = tallenne tai rekisteri)

1. Mustasuon asiakirjat, kartat ja luvat (**jokaiselta tuotantoalueelta erikseen!**)
    - 1.1 Mustasuon ympäristölupa (ympäristölupaviraston päätös lupamääräyksineen sähköisessä muodossa) (4)
    - 1.2 Mustasuon tuotantoaluekartta (4)
    - 1.3 Mustasuon veloitetarkkailuohjelma (4)
    - 1.4 Mustasuon pelastussuunnitelma (4)
  2. Valkeasuon asiakirjat, kartat ja luvat
    - 2.1 ... ympäristölupa (4)
    - 2.2 .... tuotantoaluekartta (4)
    - 2.3 ... veloitetarkkailuohjelma (4)
    - 2.4 ... pelastussuunnitelma (4)
  3. Laatu-, ympäristö- ja turvallisuustavoitteet (1)
  4. Yrityksen päämäärät ja toimintatapa ympäristöasioissa (1)
  5. Pehdytyskansio (2)
  6. Työsuojelun toimintaohjelma (1)
  7. Yleiset turvetuotantoalueen turvallisuusohjeet, ml palosuojeluohje 2006-0359/Tu-312 (1)
  8. Työmaaohjeet (2)
  9. Ilmoitus alle 18-vuotiaan käyttämisestä vaarallisiin töihin (3)
  10. Vaaratilanteen kirjaaminen (1) ja poikkeamailmoitus (3)
  11. Käyttöpäiväkirja (4)
  12. Tarkkailulomake (3)
  13. Toimintaohje varastointiin ja toimituksiin (1)
  14. Ympäristönäkökohtien tunnistaminen (1)
  15. Riskinäkökohtien tunnistaminen (1)
  16. Urakointisopimus (3)
  17. Toimeksiantosopimus (3)
  18. Tilaus (3)
  19. Tilausvahvistus (3)
  20. Käyttötarkkailun vuosiyhteenvetolomake (sähköinen) ja täyttöohje (4)
  21. Ympäristövastaavan tehtävät ja vastuut (1)
  22. Turvallisuusvastaavan tehtävät ja vastuut (1)
  23. Toimintajärjestelmästä vastaavan tehtävät (1)
  24. Yritystä koskevat lait (4)
  25. Yleisvaltakirja (3)
  26. Maanvuokrasopimus, yleinen (3)
  27. Yhtiökokouksen pöytäkirjamalli (3)
  28. Kiinteistökaupan esisopimus (3)
  29. Kiinteistön kauppakirja (3)
  30. Energiaturpeen laatuohje 1.9.2006 (1)
  31. Koneyrityksen riskienhallinta (Koneyrittäjien liiton aineisto) (1 & 3)
  32. Yrityksen sisäiset muistiot ja toimintajärjestelmän katselmoinnit (4)
- Lisää ... (keskeisiä asiakirjoja ja toiminnassa tarvittavia dokumentteja jokaisen yrityksen oman harkinnan mukaan!)

1. Turve Oy:n Mustasuon asiakirjat

- 1.1 Mustasuon ympäristölupa (ympäristölupaviraston päätös lupamääräyksineen sähköisessä muodossa) (4)
- 1.2 Mustasuon tuotantoaluekartta (4)
- 1.3 Mustasuon veloitettarkkailuohjelma (4)
- 1.4 Mustasuon pelastussuunnitelma (4)

2. Turve Oy:n Valkeasuon asiakirjat

2.1 ... ympäristölupa (4)

2.2 .... tuotantoaluekartta (4)

2.3 ... velvoitetarkkailuohjelma (4)

2.4 ... pelastussuunnitelma (4)

3. Turve Oy:n laatu-, ympäristö- ja turvallisuustavoitteet 2008

1. Yrityksen asettaman tavoitteet omien tuotteiden ja palveluiden laadulle

- *Sovitut toimitusajat ja määrät pystytään pitämään ja tavoitteet saavuttamaan.*
- *Turpeen toimituskosteus on sopimuksen mukainen*
- *Kosteusvaihteluja pienennetään niin, että se vaihtelee rajoissa +/- 4 paino-%.*
- *Turpeen seassa ei esiinny ylisuuria puunkappaleita ja vieraita esineitä eikä kiviä, jotka voivat aiheuttaa haittaa vastaanottolaitteistoissa.*

2. Yrityksen toiminnan ympäristötavoitteet

- *Yrityksen ympäristöluvat, -ilmoitukset ja muut velvoitteet hoidetaan ajallaan ja niiden käytännön valmistelu aloitetaan alueesta riippuen 1 – 2 vuotta aiemmin*
- *Yritys pyrkii käyttämään ympäristön kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) ja hyödyntämään parhaita käyttökelpoisia käytäntöjä (BEP)*
- *Yritys on aktiivinen toimija toimintansa kannalta oleellisissa ympäristöasioissa*
- *Tuotettua turve- tai muuta bioenergiayksikköä kohden poltto- ja voiteluaineen kulutusta seurataan työmaittain ja tuotantotavoittain. Kerätyllä tiedolla pyritään myöhemmin laskevaan trendiin ja parempaan kannattavuuteen*
- *Yrityksen toiminnan aiheuttamia ympäristövahinkoja ei esiinny*

3. Yrityksen tavoitteet riskienhallinnan ja turvallisuuden osalta

- *Vakavia työtapaturmia ei yrityksessä satu lainkaan*
- *Lievien työtapaturmien kehitystä seurataan kolmen vuoden ajan, ja vuonna 2009 asetetaan tavoitteet työtapaturmien ja altistumisen laskevalle kehitykselle suhteessa tehtyihin työtunteihin*
- *Sairauspoissaolojen määrä suhteessa työtunteihin on laskeva*
- *Vakavia koneiden tai rakennusten paloja tai auma- ja kenttäpaloja ei esiinny*
- *Perehdyttäminen ja varautuminen paloturvallisuusasioissa hoidetaan vuosittain ennen tuotantokauden alkua. Apuna käytetään tarkistuslistaa toimenpiteistä, jotka on tiedettävä ja joista on pidettävä huolta.*
- *Yrityksen omaisuuteen kohdistuvaan ilkivaltaan ja muuhun rikollisuuteen varaudutaan (esimerkiksi portein, kamera-/kulunvalvonnalla, vastuiden selkeyttämisellä, toimintaohjeilla jne.).*

4. Turve Oy:n ympäristöpäämäärät ja toimintatapa

Turve Oy:n toiminta rakentuu turpeen ja muun paikallisen bioenergian tuotantoon ja jalostukseen kestävästä kehityksen periaatteella. Yritys tiedostaa vastuunsa ja velvoitteensa ja on sitoutunut toimintansa jatkuvaan parantamiseen asiakkaiden, sidosryhmien sekä henkilöstön tarpeiden mukaisesti.

Päämäärät

1. Käymme avointa vuoropuhelua asiakkaittemme ja tärkeimpien sidosryhmien kanssa heidän tarpeistaan ympäristöasioissa.
2. Varmistamme tämän ympäristöpolitiikan toteutumisen toimintajärjestelmän ja katselmusten avulla.
3. Olemme tietoisia toimintaamme liittyvistä velvoitteista ja vastuista.
4. Yrityksen työntekijät tunnistavat työnsä ympäristövaikutukset ja sitoutuvat niiden hallintaan.
5. Sovellamme parasta käyttökelpoista tekniikkaa ja menettelytapoja ympäristöasioissa.
6. Pyrimme minimoimaan ympäristökuormitusta sekä ottamaan huomioon luonnon monimuotoisuuden.

Työntekijän perehdytyskansio 2007

Sisältö

1. Yleiset turvetuotantoalueen turvallisuusohjeet
2. Häätöilmoitusohjeet
3. Työmaaohjeet
4. Pelastussuunnitelmat; työmaiden nimet _____

5. Käyttöpäiväkirja
6. Toimintaohje varastointiin ja toimituksiin
7. Työsuojelun toimintaohjelma
8. Työhön liittyvien vaarojen arviointi ja riskien tunnistaminen
9. Vaaratilanteiden kirjaaminen - poikkeamailmoitus (läheltä piti -tilanteet, sairastumiset)
10. Työsäännöt ja työsopimus

Olen tutustunut kaikkiin perehdytyskansion ohjeisiin ja materiaaleihin. Sitoudun noudattamaan yleisiä turvallisuus- ja työmaaohjeita. Ymmärrän lukemani materiaaliin liittyvät työntekijän vastuut ja velvoitteet.

Työntekijän nimi _____

Puhelinnumero _____

Työnantaja: Turve Oy

Tulityökortti on, voimassa ____/____ 20____ saakka

ei

Päiväys ____/____ 20____

Allekirjoitus

Palauta tämä sivu työnantajallesi ennen töiden alkua!

Turve Oy:n yleiset turvetuotantoalueen turvallisuusohjeet

Näitä ohjeita noudatetaan yrityksen kaikilla turvetuotantoalueilla, ellei ao. alueen pelastussuunnitelmassa tarkemmin tai toisin määrätä.

Turvallisuusohjeet

1. Työmaan yhteystiedot, hälytysohjeet ja pelastussuunnitelmien ajantasaisuus päivitetään ennen uuden tuotantokauden alkua. Hälytysohjeet pidetään näkyvällä paikalla esimerkiksi lasiin liimaamalla.

2. Tulitöitä voi tehdä voimassaolevan tulityökortin haltija korjauksille varatulla ja kastellulla tulityöpaikalla. Ennen korjausta kone puhdistetaan paineilmalla tai pesemällä tulityöpaikan ulkopuolella. Tulitöiden jälkeen huolehditaan jälkivartioinnista ja mieluiten vielä kastellaan tulityöpaikka riittävällä määrällä vettä.

3. Määräysten mukaiset poltto- ja voiteluainesäiliöt sijoitetaan kivennäismaapäälysteiselle alueelle. Koneiden seisontapaikat sijaitsevat näistä säiliöistä kivennäismaapäälysteisellä osalla vähintään 5 metrin päässä. Säiliöiden etäisyys avo-ojista tulee niinkään olla 5 metriä mahdollisten öljyvahinkojen estämiseksi.

4. Koneiden puhdistus tehdään riittävän usein, vähintään kerran työvuorossa. Työvuoron vaihtuessa varmistutaan, ettei välitöntä puhdistustarvetta ole jäänyt edelliseltä vuorolta.

Sivu: 21

Samassa yhteydessä tarkistetaan vetokoneen rakenteet, sokat, pyörien pultit, mahdolliset öljy- tai nestevuodot ja muut esille tulevat seikat. Poikkeamista on ilmoitettava aina vastaavalle henkilölle.

5. Turvetuotanto keskeytetään vaaran uhatessa ja aina, kun tuulen nopeus nousee 10 m/s:iin.

6. Vetokoneen varusteet:

- 6 kg:n sammutin (34 c-183BC), jonka kunto tarkistetaan vuosittain
- reppuruisku tai 40 litran vesisäiliö, jossa suutin
- lapio ja metallisanko
- vetoliina, ketju tai vaijeri
- tuotantoyksikköä kohden tulee olla lisäksi yksi 200 litran nokkasäiliöllinen vetokone
- ensiapupakkaus
- koneen lakisääteiset turva- ja suojalaitteet

7. Työmaalla on kokoluokan I - IV (Sisäministeriön paloturvallisuusohje SM 2006-0359/Tu-312) mukaisesti tarvittava määrä letku-, pumppu- ja säiliövarustusta.

8. Sammutusvesialtaat merkitään maastoon selkeästi pelastussuunnitelman mukaan.

9. Hälytysilmoitus vaaratilanteessa tehdään viipymättä, ja sen tekemistä harjoitellaan vuosittain (vrt. hätäilmoitustarra). Palotilanteessa hälytyksen lisäksi on välittömästi selvitettävä jokaisen työmaalla olijan sijainti (kännykkäyhteys tai etsimällä varmistuttava, ettei ketään unohdeta esimerkiksi voimakkaan savun muodostuksessa).

10. Palon ollessa irti työmaalla olevat keskittävät kaiken voimansa alkusammutukseen ja osallistuvat pelastuslaitoksen tultua paikalle opastukseen ja sammutukseen näiden alaisuudessa.

11. Työmaan jälkisammutus ja -vartiointi jäävät työmaalla työskentelevien vastuulle.

Turve Oy, perehdytyskansio, sivu 3 (22)

12. Taukoaikoina työmaalla käydään riittävän usein tai järjestetään muuten toimiva seuranta.

13. Aumapalojen vaaran vähentämiseksi niiden tiivistäminen ja huolellinen rakentaminen on pidettävä mielessä läpi tuotantokauden. Aumojen suojaus niiden valmistuttua ja lämpötilojen säännöllinen seuranta varsinkin syyspuolella auttaa estämään itsesyttymistä.

14. Työmaaohjeet ja alueen pelastussuunnitelma pidetään jokaisen työmaalla työskentelevän saatavilla koko tuotantokauden ajan kevään perehdytyksen jälkeenkin.

15. Muuta, yhteisesti työntekijän ja työnantajan kanssa sovittua (voimassa vain päivämäärällä ja molempien nimikirjoituksella vahvistettuna!)

Pvm _____ / _____ 20 _____
työnantajan edustaja

_____
työntekijä

Olemme sopineet noudattavamme edellä olevien 14 ohjeen lisäksi seuraavaa:

OHJEET HÄTÄTILANTEIDEN VARALLE

Turvetuotantoalue ja koordinaatit

Yhteyshenkilö, GSM

Havaittuasi tulipalon tai onnettomuuden

1. HÄLYTÄ

Kutsu muut työmaan koneet ja soita hätäilmoitus ja kerro numeroon **112**

- **Kuka olet, mistä soitat**
- **1. Mitä ja missä on tapahtunut**
- **Onko ihmishenkiä vaarassa**
- **Sovi opastus, anna kohteen tiedot**
- **Lopeta puhelu vasta, kun saat luvan**
- **Selvitä jokaisen työmaalla olijan sijainti**

2. SAMMUTA Turpeen palaessa

- **Kokoa palopesäke sankoon ja kastele**
- **Kerää omaa palokalustoa paikalle**
- **Rajaa paloalue**
- **Muista oma ja muiden turvallisuus**

Työkoneen palaessa

- **Pysäytä kone**
- **Käytä käsisammutinta, älä levitä tulta**
- **Kastele koneen ympäristö**

3. HUOLEHDI JÄLKIVARTIONNISTA

Ota jokainen kipinä ja savu vakavasti

- **Puhdista työkoneesi säännöllisesti**
- **Tarkkaile tuulen voimakkuutta ja suuntaa sekä keskeytä työt ajoissa liian tuulisella säällä**

Turve Oy, perehdytyskansio, sivu 5 (22)

Työmaaohjeet

1. Turvetyömaalla työskentelevä tuntee työmaaohjeiden sisällön. Työmaalla urakoivalla ja viime kädessä turvetuottajalla itsellään on vastuu selvittää ohjeet kaikille työmaalla työskenteleville.
2. Tutustu työmaahan kauden alussa kunnolla maastossa ja kartalla. "Haistele ilmaa" työvuoron aikana. Pyri ennakoimaan mahdolliset vaaratilanteet ja valmistaudu niihin harjoittelemalla ja kysymällä, mikäli et tiedä! Työmaan tiedot ja hätäilmoitusohje on liimattuna kaikkien vetokoneiden ikkunassa. Noudata saamiasi ohjeita. Kaikilla työmaalla työskentelevillä on oltava matkapuhelin. Palotilanteessa hälytyksen lisäksi on välittömästi selvitettävä jokaisen työmaalla olijan sijainti (kännykkäyhteys tai etsimällä varmistuttava, ettei ketään unohdeta esimerkiksi voimakkaan savun muodostuksessa).
3. Tupakointi on kielletty muualla paitsi sille merkityllä paikalla.
4. Työmaalla työskentelevistä pitää työmaan vastaavalla olla aina ajantasainen tieto. Ilmoita työmaalle tulosi ja poistumisesi sovitulla tavalla!
5. Auton pysäköinti on sallittua vain sorapohjaisella alueella tukikohdassa. Parkkialue kastellaan ja puhdistetaan turpeesta, jos alueella oleva turvepölykerros muodostaa palovaaran. Sivu: 24
Pysäköi tuotantokoneet aina niille varatuille paikoille, että ne eivät ole tien tukkeena hätätilanteessa.
6. Koko tuotantoalueen palokaluston oikea mitoitus, kunnossapito, tarkistuttaminen ja käytön opastus työntekijöille on turveyrittäjän vastuulla. Tulityöt, kuten hitsaus ja laikkaleikkaus, vaativat tulityökortin niitä tekevältä. Avustavalta henkilöltä tulityökorttia ei vaadita. Tulitöiden tekemiseen on oltava työmaasta vastaavan lupa. Tulityöpaikka on oltava tiedossa ja sammuttimin varustettu. Paikka kastellaan aina ennen tulitöiden tekemistä. Töiden aikana ja vähintään tunnin niiden jälkeen paikkaa ja sen ympäristöä tulee seurata mahdollisten palonalkujen varalta.
7. Oma ja toisten työturvallisuus on tärkeää! Korjaa ja ilmoita mahdollisista puutteista työmaasta vastaavalle. Työtaturman sattuessa huolehditaan avun kutsumisesta ja tapahtuneesta ilmoitetaan työmaasta vastaavalle henkilölle.
8. Asiattomilta on turvetuotantoalueelle pääsy kielletty, kuten jo kyltti alueelle tultaessa kertoo. Ulkopuoliset ohjataan kohteliaasti alueelta pois.
9. Ilmoita sovitulla tavalla mahdollisista ojien, pintavalutuskentän ja altaiden vaurioista.
10. Vältä poltto- ja voiteluaineiden pääsemistä maahan ja ojiin. Ilmoita pienestäkin öljyvahingosta ja estä sen leviäminen veteen.
11. Työmaalla syntyvien jätteiden lajittelu kuuluu jokaiselle. Varastoi jätteet tukikohdassa oleviin merkittyihin keruuastioihin. Ongelmajätteet kuljetetaan välittömästi työvuoron päätyttyä pois tuotantoalueelta yrittäjän konesuojassa oleviin keruupisteisiin.

[Tähän liitetään niiden alueiden pelastussuunnitelmat, joilla työntekijä / urakoitsija toimii]

Käyttöpäiväkirja ja täyttöohjeet

Toimintaohje energiaturpeen varastointiin ja toimittamiseen asiakkaalle

1. Asiakkaan (myöhemmin asiakkaan asemesta käytetään sanaa ”tilaaja”) kanssa tehty sopimus määrittelee turpeen ja muun biopolttoaineen käsittelyn, varastoinnin, mahdollisen merkitsemisen ja toimittamisen yksityiskohdat. Kahdenvälisessä sopimuksessa tätä toimintaohjetta tarkemmin todettu asia, kuten kosteus, varastoaman peittämisen vaatimukset tai laadun toteaminen, on aina määräävämpi kuin tämä ohje.

2. Turpeen varastointi tapahtuu aumassa tuotantoalueella kantavan tien päässä. Poikkeustapauksessa, esim. tarkoituksenmukaisen varastoalueen loppuessa voidaan tehdä nk. talviaumoja, jonne voidaan ajaa roudan aikana. Tällöin ajouran kantavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota ja pyritään tekemään kuormausalueesta talviauman vieressäkin riittävän väljä ja selkeästi merkitty kiinnijuuttumisten välttämiseksi.

3. Varastoamat tiivistetään riittävän tiiviiksi ja muotoillaan harjaltaan pyöreiksi ja pinnaltaan tasaisiksi niin, että kostumisen ja kuumenemisen vaara on mahdollisimman pieni. Tiivistämistä tehdään koko auman rakentamisen ajan, päälleajoaumoissa ajotraktoreilla ja puskuautoissa pusukoneella.

Aumat pyritään saamaan mahdollisimman suuriksi (korkeiksi) kuitenkin keskikuljetusmatka ja turpeen laadun vaihtelu huomioon ottaen. Auma aloitetaan suunnitellussa leveydessä ja pituutta jatketaan tuotantokauden edetessä, jotta auma on koko ajan mahdollisimman korkea, tasainen ja tiivis. Yhden aumauskerran turve levitetään ohuena vaakasuuntaisena kerroksena auman pinnalle. Kun auman purku tehdään pystysuuntaisesta rintauksesta, minimoituu kosteuden vaihtelu, joka aiheutuu eri satokiertojen välisestä mahdollisesta kosteuserosta.

4. Auma peitetään muovilla tarvittaessa silloin, kun on todennäköistä, että auma säilyisi, esimerkiksi yli vuoden ajan ennen asiakkaalle toimittamista. Palaturveamat peitetään aina kostean vuodenajan yli varastoitaessa.

5. Yleisohjeena on, että tuotetun energiaturpeen laatu määrää varaston. Jos tuotantoalueella on vesiolosuhteiltaan ja turpeen polttoaineominaisuuksiltaan hyvin erilaisia lohkoja, tulee harkita, tehdäänkö erilaatuisista turpeista erilliset aumat vai yhdistelläänkö eri laatuja. Polttoaineominaisuuksiltaan hyvin huonolle turpeelle voidaan etsiä vaihtoehtoisia käyttömuotoja esimerkiksi kuiviketurpeena, mikäli turpeen ominaisuudet tähän käyttötarkoitukseen sopivat.

6. Tavoitteena on tuottaa kosteudeltaan sovittua turvetta. Myös satokiertojen välinen kosteuden vaihtelu pyritään pitämään mahdollisimman pienenä. Jokaisen aumakohtaisen tuotantoerän kosteus todetaan vähintään käsituntumalla tai mieluummin mittaamalla. Kosteuden mittausta tehdään aumauksen aikana kerätyistä kokoomänäytteistä joko pikakosteusmittarilla (IR-kuivain tai Wile tai vastaava) tai lämpökaapissa.

Tuotantoerien kosteuksista pidetään päiväkirjaa, johon kirjataan ainakin ajatut kuormat ja havainnot merkittävistä poikkeamista tavoitekosteudessa. Mitatut kosteudet merkitään päiväkirjaan, jolloin tiedetään kosteudet aumoittain. Tiedot ovat samalla todistus turpeen laadusta voimalaitokselle. Riippuen turvelajista, auman peittämisestä ja pohjan kosteudesta voi turpeen kosteus nousta varastoinnin aikana.

7. Varastointiolosuhteita ja auman lämpenemistä seurataan varsinkin tuotantokauden päätyttyä ensimmäisinä viikkoina aina alkutalveen saakka mahdollisen lämpenemisen havaitsemiseksi. Lämpötilan ollessa 50 - 60 Celsius-astetta auman energiasisältö ei vielä kovin merkittävästi pienene, mutta suuremmissa lämpötiloissa orgaanisen aineen hajoaminen alkaa aiheuttaa energian hävikkiä. Peittäminen muovilla alentaa auman lämpötilaa.

8. Toimitettavat aumat ja aumojen toimitusajankohta suunnitellaan vuodenajan ja tilaajan tarpeiden perusteella. Pääsääntöisesti paraslaatuinen turve (kosteudeltaan ja/tai turvelajiltaan) toimitetaan talviaikaan. Toimituksia voidaan hienosäätää ottamalla huomioon voimalaitoksen mahdollisuudet ottaa vastaan vaihtelevia kosteuksia tai epäpuhtauksia (puuta sisältävää turvetta). Tuotantokaudenaikainen kosteuden hallinta on kuitenkin kaikissa tapauksissa ensisijainen väline. Tavoitteena on toimittaa kaikille tilaajille sovittunlaista turvetta.

9. Kuormausvaiheessa turpeen laadunmukaisuus todetaan vielä silmävaraisesti. Tästä vastaa viimekädessä kuormaajaa käyttävä työntekijä, jonka tehtävänä on säilyttää aumojen turpeen laatu tai poikkeamatapauksessa kysyä toimintaohjetta turvetuottajalta tai työmaan vastaavalta. Tarvittaessa kuormattavasta erästä voidaan ottaa näytteitä ja analysoida, jos tuottaja haluaa tietää tuottamansa turpeen kosteuden. Kosteus voidaan selvittää myös kairaamalla aumat. Näytteitä tulisi kuitenkin ottaa ainakin silloin, kun epäillään aumojen kostuneen yli sallittujen rajojen. Kuormauksen aikana varastoaman rintausta pyritään pitämään mahdollisimman tiiviinä. Lastausvaiheessa turpeesta erotellaan isot kamit, selvästi kostunut, koksautunut tai palanut turve.

10. Autoon kuormauksen jälkeen tapahtuneet turpeen laadun muutokset, esimerkiksi hakkeen tai turpeen kastuminen ja hyväksytyyn kosteusrajan ylittyminen, ovat yksiselitteisesti kuljetusyrittäjän tai tilaajan vastuulla.

Työsuojelun toimintaohjelma

Työsuojeluasioiden hoitaminen takaa töiden sujumisen ja tuloksellisuuden. Se näkyy tapaturmien, ammattitautien, sairauspoissaolojen vähenemisenä ja tuottavuuden paranemisena. Työsuojelun toimintaohjelma kokoaa yrityksen työsuojeluasiat ja toimii käytännön työkaluna työolojen kehittämässä. Paloasiat on tarkemmin käsitelty muissa toiminta- ja työohjeissa.

Tällä ohjelmalla Turve Oy edistää työntekijöidensä turvallisuutta, terveellisyttä ja työviihtyvyyttä. Työsuojelun toimintaohjelma voi toteutua vain yrityksen, sen työntekijöiden ja työterveyshuollon yhteistyönä. Toimintaohjelmaa päivitetään aina tarvittaessa yhteisissä palaverissa, ja sen ajantasaisuus tarkastellaan kerran vuodessa osana johdon katselmusta ennakoivan työsuojelun periaatteita noudattaen.

Työsuojelun toimintaohjelma on seuraavien säädösten perusteella, ja voi tukea osaltaan yrityksen OHSAS 18001-standardiin pohjautuvan toimintajärjestelmän rakentamista:

EU:n tärinädirektiivi & kansallinen asetus	27.1.2005, voimaantulo 6.7.2005
VN:n päätös työntekijän suojelusta melulta	1404/1993
Työturvallisuuslaki 738/2002	

Yritys Turve Oy, Turvetie 42, 86100 TURVEKYLÄ
Työsuojelupäällikkö Tero Turpeinen, 0400-123456

Työterveyshuoltopalvelun järjestäjä: Suojoen terveyskeskus

Vastuhenkilö: päivystävä lääkäri / terveydenhoitaja

Työsuojeluasioiden muistilista työsuojelupäällikölle ja työntekijöiden edustajalle (työsuojeluvaltuutetulle)

Työsuhde ja perehdyttäminen

OK	Ei	
☐	☐	Työsopimukset kunnossa ja työehdot selvitetty kaikkien työntekijöiden osalta
☐	☐	Perehdyttäminen ja työnopastus tehty yrityksen toimintajärjestelmän edellyttämällä tavalla kaikkien yrityksen työntekijöiden osalta ja kuittaus omaksumisesta saatu
☐	☐	Työterveyshuollon palvelut selvitetty työntekijöille
☐	☐	Työntekijöiden yhteystiedot ajan tasalla ja yksintyöskentelyn tiedonkulku / ilmoituskäytäntö selvitetty

Turve Oy, perehdytyskansio, sivu 11 (22)

☐	☐	Työsuojeluun liittyviä puutteita ja kehittämissuhteita rohkaistaan jokaista tuomaan esiin perehdyttämisen jälkeenkin ja kehittämissalavereiden välillä

Työturvallisuus, riskien vähentäminen ja ohjeistus

OK	Ei	
☐	☐	Vaaranarviointi- ja riskien tarkastelu ajan tasalla
☐	☐	Työmaaohjeet, yleiset työturvallisuusohjeet ja toimintakäsikirja ajan tasalla ja tiedotettu kaikille työntekijöille
☐	☐	Turvalliset työtavat työmaittain ja -vaiheittain käyty läpi (vaaralliset maastonkohdat, sähkö- ja puhelinlinjat, maakaapelit, koneiden siirrot jne.)
☐	☐	Työmaakohtainen pelastussuunnitelma ajan tasalla ja läpikäyty osana perehdyttämistä; hätäilmoitusohjetarrat traktoreissa ja yhteystiedot ajan tasalla
☐	☐	Sammuttimet testattu ja alkusammutuskalusto pelastussuunnitelman mukaisesti kunnossa
☐	☐	Työmaan varoitusmerkit ja kieltotaulut kunnossa
☐	☐	Tulityöluvut kunnossa/-korttien tarkastus ja tarvittaessa ajantasaistaminen tulityökurssilla niitä tarvitseville
☐	☐	Ensiapuvalmius varmistettu; ensiaputaidon ylläpitäminen ja ensiaputarvikkeiden saatavuuden tarkistaminen (yleensä traktorikohtaisen EA-pakkauksen sisältö)
☐	☐	Henkilökohtaisten suojaimien tarve selvitetty, ne on hankittu ja niiden käyttö selvitetty työntekijälle
☐	☐	Vaarallisten aineiden ja ongelmajätteiden käsittely kunnossa
☐	☐	Ulkopuolisten turvallisuus työmaalle tai työmaalta siirryttäessä sekä heidän mahdollisesti joutuessa syystä tai toisesta luvatta työmaalle

Koneiden huollot ja korjaukset

OK	Ei	
☐	☐	Koneiden huoltomuistiot ja tarvittavat käyttöohjeet ovat koneissa Turve Oy, perehdytyskansio, sivu 12 (22)

☐	☐	Koneiden huollon ja korjausten työturvallisuus; perehdytys ja ohjeistus ajan tasalla
☐	☐	Työkoneiden asianmukainen kunto; työturvallisuustarkastukset tehty (huollot, sähkölaitteet, vaara-aluemerkinnät, suojaukset jne.)
☐	☐	Koneiden yleinen siisteys ja puhtaus sisältä ja päältä; miten ylläpidetään siisteyttä tuotantokaudella: _____
☐	☐	Työmaan, tukikohdan, varikon/hallin yleinen siisteys
Muuta		
OK	Ei	
☐	☐	_____
☐	☐	_____

Olemme päättäneet seuraavanlaisista kehittämistoimenpiteistä:

Kehittämiskohteet	Aikataulu	Vastuuhenkilö
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Muuta: _____
 _____
 _____

Työsuojelun toimintaohjelmasta toimenpide-ehdotuksineen ja vaaranarviointeineen / riskin tarkasteluineen on tiedotettu koko henkilöstölle. Uusille työntekijöille ohjelman sisältö opetetaan osana lakisääteistä työhön perehdyttämistä.

_____/____ 20____

Työnantaja / työsuojelupäällikkö

Työntekijä

_____

_____

Vaaranarviointi/riskien tarkastelu

Viittaukset

EU:n tärinädirektiivi & kansallinen asetus	27.1.2005, voimaantulo 6.7.2005
VN:n päätös työntekijän suojelusta melulta	1404/1993
Työturvallisuuslaki 738/2002	

Yritys

Turve Oy

Arvioidut toiminnot

Yrityksen kaikki turvetuotantoon liittyvät toiminnot sekä tarkemmin ydinprosessit työvaiheittain (jyrsin- ja palaturpeen tuotantoprosessit). Yrityksen kokonaisriskien arviointi tehdään Koneyrityksen riskienhallinta –aineiston perusteella erikseen

Riskin suuruuden arviointimenetelmä

BS 8800 (1996) -standardin mukaan. Riskiluokat on arvioitu todennäköisyyden ja vakavuuden perusteella I - V (merkityksetön riski - sietämätön riski)

Tekijän nimi ja pvm

Tero Turpeinen / Vaito Vaaranen 7.4.2007

Riskin todennäköisyys	Vakavuus (millaiset seuraukset, jos riski toteutuu) 1. Lievästi haitallinen 2. Haitallinen 3. Erittäin haitallinen
-----------------------	---

1. Hyvin epätodennäköinen	I Merkityksetön riski	II Siedettävä riski	III Kohtalainen riski
2. Epätodennäköinen	II Siedettävä riski	III Kohtalainen riski	IV Merkittävä riski
3. Todennäköinen	III Kohtalainen riski	IV Merkittävä riski	V Sietämätön riski

Riski	Toimenpiteet ja aikajänne
I Merkityksetön	Ei tarvita toimenpiteitä eikä kirjaamisasiakirjoja
II Siedettävä	Ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä ei tarvita. Pitäisi kuitenkin harkita kustannusvaikutus -suhteeltaan parempia ratkaisuja tai parannuksia, jotka eivät aiheuta lisäkustannuksia. Tarvitaan seurantaa, jolla varmistetaan, että riski pysyy hallinnassa. Vähäinen eli siedettävä riski tarkoittaa tässä yhteydessä, että riski on vähennetty niin alas kuin se käytännössä on kohtuudella mahdollista.

III Kohtalainen	Riskin pienentämiseksi on ryhdyttävä toimiin, mutta ennaltaehkäisyn kustannukset on mitoitettava ja rajattava tarkasti. Toimenpiteet on toteutettava määrätyn ajan kuluessa. Jos kohtuulliseen riskiin liittyy erittäin haitallisia seurauksia, lisäarviointi voi olla tarpeen haitan todennäköisyyden tarkemmaksi toteamiseksi. Lisäarvioinnin perusteella tehokkaampien varotoimenpiteiden tarve voidaan määritellä.
IV Merkittävä	Työtä ei pidä aloittaa, ennen kuin riskiä on pienennetty. Riskin pienentämiseen voidaan joutua osoittamaan huomattavia resursseja. Jos riski liittyy meneillään olevaan työhön, ongelma pitäisi korjata lyhyemmän ajan kuluessa kuin kohtuullisten riskien ollessa kyseessä.
V Sietämätön	Työtä ei pidä aloittaa eikä jatkaa, ennen kuin riskiä on pienennetty. Jos riskin pienentäminen ei ole mahdollista edes rajoittamattomilla resursseilla, työn täytyy olla pysyvästi kielletty.

Turvetuotannon yleinen riskitarkastelu

Turvetuotannon yleiset työterveyteen ja -turvallisuuteen vaikuttavat riskit	Vaikutus ja siihen varautuminen	TODENNÄKÖISYYYS 1. Hyvin epätodennäköinen 2. Epätodennäköinen 3. Todennäköinen	VAKAVUUS 1. Lievästi haitallinen 2. Haitallinen 3. Erittäin haitallinen	RISKILUOKKA
Melu	Työmaalla ei esiinny > 85 dBA äänenpaineita, joille työntekijä altistuisi enempää kuin korkeintaan 15 minuuttia työvuoroa kohti. Kuulosuojainten käyttö on pakollista aina melun ylittäessä 85 dBA. Työntekijöille korostetaan, että tätä alhaisempikin meluksi koettu >70dBA vähentää keskittymiskykyä ja sekä lisää henkistä kuormitusta, joten kuulosuojainten käyttö on suositeltavaa.	2	1	II
Tärinä	Työntekijä ei altistu 6.7.2005 voimaantulevaa EU:n tärinädirektiiviä kovemmalta tärinälle (käsitärinä 2,5 m/s ² ja koko kehon tärinä 0,5 m/s ²). Veto- ja työkonet pidetään kunnossa. Tarvittaessa suoritetaan tärinämittaus	1	1	I
Pöly	Turvetuotantoalueella hytin ulkopuolella työskennellessään työntekijä ei voi vältyä täysin orgaaniselta turvepölyltä. Turve Oy:ssä käytetään vain ilmastoituja, sisäilman suodatuksella varustettuja vetokoneita. Ulkotöissä, esim. auman peittämisessä HTP (haitalliseksi tunnettu pitoisuus) pyritään alittamaan, ja altistusaikaa vähentämään.	3	1	III
Lämpöolot	Työntekijä joutuu ulkona	3	1	III

	työskennellessään ajoittain toimimaan yli 28 C -asteen lämpötilassa ja suhteellisen suuressa kosteudessa turvetuotantokauden aikana. Haittojen, lähinnä väsymyksen vähentämiseksi käytetään tauotusta ja työtehtävien vaihtelua. Lähes kaikki työskentelevät kuitenkin ilmastoidussa traktorin hytissä, jolloin lämpöaltistumista ei tapahdu.			
Tapaturmat	Tapaturmat ovat äkillisiä ja ennakoimattomia. Kuitenkin niihin pyritään varautumaan riskianalyysillä, läheltä piti -tilanteiden läpikäymisellä sekä ensiapukoulutuksella. Myös työturvallisuuteen liittyviä asenteita tarkkaillaan, ja niitä pyritään keskusteluissa ja perehdyttämisessä tarvittaessa korjaamaan tapaturma-alktiuden pienentämiseksi.	1	2	II
Laaja tulipalo kentällä tai aumassa	Tuotantokaudella palosuojelu on keskeisimpiä asioita ja riskin pienentäminen jokaisen velvollisuus. Koulutuksella ja varautumisella laajan tulipalon todennäköisyyttä voidaan vähentää ja vaikutuksia pienentää olennaisesti. Ilmoittamisen kynnyistä paloviranomaiselle pidetään matalana. Aumoja tarkkaillaan heti syksystä alkaen ja aumapaloihin varaudutaan ja niiden riskiä pienennetään mm. oikealla tiivistämisellä ja peittämällä tarvittaessa.	1	3	III
Tulitöiden tekeminen	Koneiden korjaaminen hitsaamalla tai muuten kipinöitä aiheuttavalla tavalla on varsinaisella tuotantoalueella kielletty kaikissa olosuhteissa. Tällaiset korjaustyöt tehdään Turve Oy:n ja tytäryhtiö Steeldeckin asianmukaisessa korjaamohallissa. Mahdollisesti uusille tuotantoalueille järjestetään työmaan tukikohdan yhteyteen tai alueen sisääntulotien varteen riittävän laaja kivennäismaapohjainen alue tulitöitä varten. Tulitöitä tekevällä henkilöllä on voimassaoleva tulityökortti. Vastuun tulitöistä työmaa-alueella kantaa aina lopulta tuotannosta vastaava. Tuotantoalueella tupakointi on kielletty.	1	1	I
Ylikuormitus / unen puute	Urakointi pitkän poutajakson aikana johtaa helposti univelkaan. Turvealan TES:n mukaan on mahdollista tasoittaa työaika kahden viikon jaksolla, jolloin kuitenkin on jätävä mahdollisuus	1	2	II

	riittävään lepoon. Turve Oy:ssä työvuoron pituus ei ylitä 12 tuntia, ja työntekijöitä pidetään varalla myös mahdollisia sairastumisia ajatellen niin, ettei kenelläkään ole vaaraa ylikuormittua tai joutua univelkaan ainakaan työmäärän takia			
--	---	--	--	--

JYRSINTURPEEN TUOTANTOPROSESSIN RISKIARVIO

Vaihe	Riskin kuvaus ja varautuminen	Todennäköisyys	Vaikutus	Riskiluokka
Kenttien muotoilu, ympäristönsuojelurakenteiden kunnostus, varastopaikkojen valmistelu ja muut tuotantokauden valmistelevat työt	Konetöiden osalta yleiset konetyön riskit, kuten koneen korjaaminen, uppoaminen, kiinnijäänti ja näistä selviytymisyritkset; varaudutaan koneiden kunnossapidolla ja vaarojen tiedostamisella / kouluttautumisella. Yksintyöskentelyn riskit; kännykkä aina mukana ja sovitaan tiedonannoista määrävälein kotiin tai työparille/-vastaavalle	2	1	II
Jyrsintä	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (kipinä- yms. vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kääntäminen	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (kipinä- yms. vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Karheelle ajo	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (kipinä- yms. vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kokoaminen (haku)	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (muut vaarat ja altistukset käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kokoaminen (imuvaunulla)	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (muut vaarat ja altistukset käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Aumaus	Aumojen päälleajoon liittyvät riskit (kaatuminen, lisääntynyt palovaara); pyritään välttämään päälleajoa ja hoitamaan auman tiivistäminen eri työvaiheena ja tarkoituksenmukaisella kalustolla	2	1	II
(Auman peittäminen)	Muovin levittäminen auman päälle on pääosin miestyötä (peittäminen ei ole aina tarpeen)	1	1	I
Varastointi	Ei aktiivinen tuotantoprosessin vaihe ->	-	-	-

	itsesyttymisvaaraa lukuunottamatta ei riskiä. Aumapalon ja sen sammuttamisen riski on käsitelty osana yleistä riskitarkastelua			
Auman avaaminen ja valmistaminen kuormattavaksi sekä autoon kuormaus	Aumamuovin poistamiseen voi liittyä putoamisia ja liukastumisia; lisääntynyt auman syttymisvaara avausvaiheessa. Muut vaarat osana yleistä riskitarkastelua	1	1	I
(Ajo käyttöpaikalle)	(Yleensä osa autoilijan tai asiakkaan riskiä). Yleiset tieliikenteen riskit, liukkaus ja näkemäesteet raskaalle yhdistelmälle	1	2	II

PALATURPEEN TUOTANTOPROSESSIN RISKIARVIO

Vaihe	Riskin kuvaus ja varautuminen	Todennäköisyys	Vakavuus	Riskiluokka
Kenttien muotoilu, ympäristönsuojelurakenteiden kunnostus, varastopaikkojen valmistelu ja muut tuotantokauden valmistelevat työt	Konetöiden osalta yleiset konetyön riskit, kuten koneen korjaaminen, uppoaminen, kiinnijäänti ja näistä selviytymisyrietykset; varaudutaan koneiden kunnossapidolla ja vaarojen tiedostamisella / koulutautumisella. Yksintyöskentelyn riskit; varaudutaan pitämällä kännykkä aina mukana ja sovitaan tiedonannoista määräväleihin kotiin tai työparille/-vastaavalle	2	1	II
Palan nosto	Koneen tukkeutuminen ja sen selvitysyrietykset (koneen käynnissä ollessa raajojen joutuminen liikkuviin osiin jne.). Turvallisuusohjeiden noudattaminen (kone sammutettava yms.)	1	2	II
Kääntäminen	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (muut vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kokoaminen ja purkuauma-alueelle	Tukkeumien selvittäminen ja esteiden poistaminen koneiden käydessä	1	2	II
Aumaus kaivukoneella ja auman peittäminen	Konetyön riski vähäinen, ulkona työskentelevällä apumiehellä voi olla vaarana liukastuminen tai kolhiutuminen	1	1	I
Varastointi muovin alla	Ei aktiivinen tuotantoprosessin vaihe -> itsesyttymisvaaraa lukuunottamatta ei riskiä. Aumapalon ja sen sammuttamisen riski on käsitelty osana yleistä riskitarkastelua. Palaturveauman	-	-	-

	palo erityisen vaativa sammutettava!			
Autoon tai traktoriin kuormaus kaivukoneella	Aumamuovin poistamiseen voi liittyä putoamisia ja liukastumisia; lisääntynyt auman syttymisvaara avausvaiheessa. Muut vaarat osana yleistä riskitarkastelua.	1	1	I
Ajo käyttöpaikalle / (asiakasnoutaa)	(Yleensä osa autoilijan tai asiakkaan riskiä). Yleiset tieliikenteen riskit, liukkaus ja näkemäesteet raskaalle yhdistelmälle	1	2	II

Työtapaturman ja läheltä piti -tilanteen kirjaaminen

Yrityksessä käytetään **poikkeamailmoitusta** (tämän perehdytysmateriaalin liitteenä), johon kirjataan kaikki toiminnoissa havaitut poikkeamat työtapaturmien ja vaaratilanteiden osalta. Kirjaamalla nämä poikkeamat saadaan aineistoa yrityksen toiminnan ja riskien hallinnan kehittämiseen. Ympäristöpoikkeamat merkitään aina ko. alueen käyttöpäiväkirjaan, josta ne otetaan tarkasteluun vuotuisten katselmusten yhteydessä. Poikkeamailmoitukseen kirjatut tiedot käydään läpi kuukauden kuluessa tapahtumista kaikkien asianosaisten kanssa tavoitteena korjata mahdollisia puutteita. Vuosittain katselmuksissa poikkeamiin palataan ja laaditaan niiden pohjalta yhteenvetoja ja kehittämisehdotuksia seuraaville vuosille.

A. Vakava tapaturma

Vakavaksi tapaturmaksi katsotaan työtapaturma tai työstä johtuva ammattitautitapaus, jonka seurauksena on kuolema tai vaikealaatuinen vamma (lääkärintodistuksen mukaan). Työnantajan velvollisuus on ilmoittaa tällaisen toteamisesta viipymättä työsuojeluviranomaiselle ja poliisille jatkotutkimuksia varten.

Vaikealaatuiseksi vammaksi katsotaan esimerkiksi pitkien luiden murtumat; leikkaushoitoa vaativat murtumat; vaikea sijoiltaan meno, josta voi jäädä pysyvää haittaa; kasvoihin kohdistunut vaurio, joka johtaa luiden tai rustojen murtumiseen; sormen tai sen osan menetys; kylkiluiden vakavat murtumat ja nk. ilmarinta; leikkaushoitoa vaativa vatsaontelon elinten vamma; aivovamma, josta voi jäädä lievääkin haittaa; kaula-, rinta- tai lannerangan murtuma; pysyvät vaikeat terveyshaita tai hengenvaaralliset taudit tai vioittumat.

Yleissääntönä voi pitää, että vakava tapaturma on sattunut silloin, kun paikalle on jouduttu kutsumaan ambulanssi. Ilmoitus kannattaa aina tehdä, mikäli vammojen laatu selviäisi lopullisesti vasta myöhemmissä tutkimuksissa, ehkä vuosienkin päästä.

B. Ei vakava tapaturma

Tapaturma ei ole vakava, jos se ei pitkäaikaisesti vahingoita työntekijää ja josta ei jää terveyshaittoja. Tällaisia ovat pienet haavat, naarmut, mustelmat ja muut kolhut, jotka voidaan hoitaa yrityksen sisällä omatoimisesti ja työntekijä voi jatkaa työskentelyään normaalisti.

C. Läheltä piti -tilanne

Läheltä piti -tilanteella tarkoitetaan tilannetta, jossa selvä onnettomuusriski havaitaan. Tilanne kirjataan poikkeamailmoituksena, jotta sitä voitaisiin käsitellä ja mahdolliselta riskin realisoidumiselta vastaavassa tilanteessa tulevaisuudessa välttyttäisiin. **Tärkeää on saada kiinni tällaisista tilanteista kuvaamalla ne vaikka vain parilla sanalla**, ja käsitellä ne viimeistään vuotuisten katselmusten yhteydessä. Näin voidaan myös osoittaa varautumista ja selvillä oloa siinäkin tapauksessa, että vahinko tapahtuisi ja riski kuitenkin realisoituisi.

Poikkeamailmoitus

Tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet

- Poikkeaman laatu Vakava tapaturma
 Ei vakava tapaturma
 Läheltä piti -tilanne

Aika ____ / ____ 20__ Klo _____

Ilmoituksen tekijä _____

Työntekijä, joka joutui tapaturman uhriksi tai koki onnettomuusriskin:

Tapaturmassa kuvaus siitä, mitä tapahtui (jatka tarvittaessa paperin kääntöpuolelle!):

Vakavassa tapaturmassa ilmoitus työsuojeluviranomaiselle / poliisille tehty (pvm):

Jatkotoimet, lääkärin todistukset tai lausunto, sairausloman pituus jne.?

Läheltä piti -tilanteessa kuvaus siitä, mitä olisi voinut tapahtua / millainen riski on koettu?

Ehdotus siitä, miten tapaturma tai läheltä piti -tilanne olisi voitu välttää:

Turve Oy:n työsäännöt

TYÖEHTOSOPIMUS

Työsuhteessa noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa Koneyrittäjien liiton ja Puu- ja erityisalojen liiton välistä sopimusta ja Turve Oy:n työsääntöä.

TYÖAIKA

Työaika on alle 26 viikon työsopimuksissa työehtosopimuksen mukainen. Mikäli työsopimusta jatketaan, sovitaan työajasta erikseen kolmivuorotyön periaatteella.

PALKANMAKSU

Palkkakuusi on kalenterikuukausi ja palkka maksetaan palkkakautta seuraavan kuukauden 15. päivä jälkikäteen työntekijän tilille .....

PALKKAENNAKOT

Palkkaennakkoa voidaan maksaa palkanmaksukauden aikana kahden viikon jaksolta. Sitä on pyydetävä kolme työpäivää ennen em. jakson loppumista ja se maksetaan tämän jälkeen kolmen arkipäivän kuluessa.

PERUSTEETON POISSAOLO JA EPÄSÄÄNNÖLLINEN TYÖAIKA

Perusteeton poissaolo ja epäsäännöllinen työajan noudattaminen ovat irtisanomisen peruste.

LUVALLINEN POISSAOLO

Poissaoloon asioiden hoitoon ym. työehtosopimuksen tarkoittamaan luvalliseen poissaoloon on pyydetävä esimiehen lupa kahta päivää aikaisemmin.

SAIRASTUMINEN

Sairastumisesta on ilmoitettava välittömästi työnantajalle numerolla .....
Yli kahden päivän sairauspoissaoloista on toimitettava lääkärin- tai terveydenhoitajan todistus.

Suojoki ____/____ 20 ____

Tero Turpeinen
Turve Oy

_____
Työntekijä

Työsopimus

(Koneyrittäjien liiton ja Puu- ja erityisalojen liiton välinen työsopimusmalli)

[HUOM.! Tähän päättyy perehdytyskansion aineisto; seuraavassa sen sisältö erillisinä, viittauskelpoisina dokumentteina!]

6. Työsuojelun toimintaohjelma

Työsuojeluasioiden hoitaminen takaa töiden sujumisen ja tuloksellisuuden. Se näkyy tapaturmien, ammattitautien, sairauspoissaolojen vähenemisenä ja tuottavuuden paranemisena. Työsuojelun toimintaohjelma kokoaa yrityksen työsuojeluasiat ja toimii käytännön työkaluna työolojen kehittämässä. Paloasiat on tarkemmin käsitelty muissa toiminta- ja työohjeissa.

Tällä ohjelmalla Turve Oy edistää työntekijöidensä turvallisuutta, terveellisyttä ja työviihtyvyyttä. Työsuojelun toimintaohjelma voi toteutua vain yrityksen, sen työntekijöiden ja työterveyshuollon yhteistyönä. Toimintaohjelmaa päivitetään aina tarvittaessa yhteisissä palaverissa, ja sen ajantasaisuus tarkastellaan kerran vuodessa osana johdon katselmusta ennakoivan työsuojelun periaatteita noudattaen.

Työsuojelun toimintaohjelma on laadittu seuraavien säädösten perusteella, ja voi tukea osaltaan yrityksen OHSAS 18001-standardiin pohjautuvan toimintajärjestelmän rakentamista:

EU:n tärinädirektiivi & kansallinen asetus	27.1.2005, voimaantulo 6.7.2005
VN:n päätös työntekijän suojelusta melulta	1404/1993
Työturvallisuuslaki 738/2002	

Yritys   Turve Oy, Turvetie 42, 86100 TURVEKYLÄ
Työsuojelupäällikkö   Tero Turpeinen, 0400-123456

Työterveyshuoltopalvelun järjestäjä: Suojoen terveyskeskus

Vastuuhenkilö: päivystävä lääkäri / terveydenhoitaja

Työsuojeluasioiden muistilista työsuojelupäällikölle ja työntekijöiden edustajalle (työsuojeluvaltuutetulle)

Työsuhde ja perehdyttäminen

OK	Ei	
☐	☐	Työsopimukset kunnossa ja työehdot selvitetty kaikkien työntekijöiden osalta
☐	☐	Perehdyttäminen ja työnopastus tehty yrityksen toimintajärjestelmän edellyttämällä tavalla kaikkien yrityksen työntekijöiden osalta ja kuittaus omaksumisesta saatu
☐	☐	Työterveyshuollon palvelut selvitetty työntekijöille
☐	☐	Työntekijöiden yhteystiedot ajan tasalla ja yksintyöskentelyn tiedonkulku / ilmoituskäytäntö selvitetty

☐	☐	Työsuojeluun liittyviä puutteita ja kehittämissuhteita rohkaistaan jokaista tuomaan esiin perehdyttämisen jälkeenkin ja kehittämissuhteiden välillä

Työturvallisuus, riskien vähentäminen ja ohjeistus

OK

Ei

☐	☐	Vaaranarviointi- ja riskien tarkastelu ajan tasalla
☐	☐	Työmaaohjeet, yleiset työturvallisuusohjeet ja toimintakäsikirja ajan tasalla ja tiedotettu kaikille työntekijöille
☐	☐	Turvalliset työtavat työmaittain ja -vaiheittain käyty läpi (vaaralliset maastonkohdat, sähkö- ja puhelinlinjat, maakaapelit, koneiden siirrot jne.)
☐	☐	Työmaakohtainen pelastussuunnitelma ajan tasalla ja läpikäyty osana perehdyttämistä; hätäilmoitusohjetarrat traktoreissa ja yhteystiedot ajan tasalla
☐	☐	Sammuttimet testattu ja alkusammutuskalusto pelastussuunnitelman mukaisesti kunnossa
☐	☐	Työmaan varoitusmerkit ja kieltotaulut kunnossa
☐	☐	Tulityöluvut kunnossa/-korttien tarkastus ja tarvittaessa ajantasaistaminen tulityökurssilla niitä tarvitseville
☐	☐	Ensiapuvalmius varmistettu; ensiaputaidon ylläpitäminen ja ensiaputarvikkeiden saatavuuden tarkistaminen (yleensä traktorikohtaisen EA-pakkauksen sisältö)
☐	☐	Henkilökohtaisten suojaimien tarve selvitetty, ne on hankittu ja niiden käyttö selvitetty työntekijälle
☐	☐	Vaarallisten aineiden ja ongelmajätteiden käsittely kunnossa
☐	☐	Ulkopuolisten turvallisuus työmaalle tai työmaalta siirryttäessä sekä heidän mahdollisesti joutuessa syystä tai toisesta luvatta työmaalle

Koneiden huollot ja korjaukset

OK

Ei

☐	☐	Koneiden huoltomuistiot ja tarvittavat käyttöohjeet ovat koneissa

☐	☐	Koneiden huollon ja korjausten työturvallisuus; perehdytys ja ohjeistus ajan tasalla
☐	☐	Työkoneiden asianmukainen kunto; työturvallisuustarkastukset tehty (huollot, sähkölaitteet, vaara-aluemerkinnät, suojaukset jne.)
☐	☐	Koneiden yleinen siisteys ja puhtaus sisältä ja päältä; miten ylläpidetään siisteyttä tuotantokaudella: _____
☐	☐	Työmaan, tukikohdan, varikon/hallin yleinen siisteys

Muuta

OK

Ei

_____

_____

Olemme päättäneet seuraavanlaisista kehittämistoimenpiteistä:

Kehittämiskohteet

Aikataulu

Vastuuhenkilö

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Muuta: _____

_____

_____

Työsuojelun toimintaohjelmasta toimenpide-ehdotuksineen ja vaaranarvioineen / riskin tarkasteluineen on tiedotettu koko henkilöstölle. Uusille työntekijöille ohjelman sisältö opetetaan osana lakisääteistä työhön perehdyttämistä.

_____/____ 20____

Työnantaja / työsuojelupäällikkö

Työntekijä

_____

_____

Vaaranarviointi/riskien tarkastelu

Viittaukset

EU:n tärinädirektiivi & kansallinen asetus	27.1.2005, voimaantulo 6.7.2005	
VN:n päätös työntekijän suojelusta melulta	1404/1993	
Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390		
Työturvallisuuslaki 738/2002		

Yritys

Turve Oy

Arvioidut toiminnot

Yrityksen kaikki turvetuotantoon liittyvät toiminnot sekä tarkemmin ydinprosessit työvaiheittain (jyrsin- ja palaturpeen tuotantoprosessit)

Riskin suuruuden arviointimenetelmä

BS 8800 (1996) -standardin mukaan. Riskiluokat on arvioitu todennäköisyyden ja vakavuuden perusteella I - V (merkityksetön riski - sietämätön riski)

Tekijän nimi ja pvm

Tero Turpeinen / Vaito Vaaranen, 7.4.2007

Riskin todennäköisyys	Vakavuus (millaiset seuraukset, jos riski toteutuu) 1. Lievästi haitallinen 2. Haitallinen 3. Erittäin haitallinen
-----------------------	---

1. Hyvin epätodennäköinen	I Merkityksetön riski	II Siedettävä riski	III Kohtalainen riski
2. Epätodennäköinen	II Siedettävä riski	III Kohtalainen riski	IV Merkittävä riski
3. Todennäköinen	III Kohtalainen riski	IV Merkittävä riski	V Sietämätön riski

Riski	Toimenpiteet ja aikajänne
I Merkityksetön	Ei tarvita toimenpiteitä eikä kirjaamisasiakirjoja
II Siedettävä	Ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä ei tarvita. Pitäisi kuitenkin harkita kustannusvaikutus-suhteeltaan parempia ratkaisuja tai parannuksia, jotka eivät aiheuta lisäkustannuksia. Tarvitaan seurantaa, jolla varmistetaan, että riski pysyy hallinnassa. Vähäinen eli siedettävä riski tarkoittaa tässä yhteydessä, että riski

	on vähennetty niin alas kuin se käytännössä on kohtuudella mahdollista.
III Kohtalainen	Riskin pienentämiseksi on ryhdyttävä toimiin, mutta ennaltaehkäisyn kustannukset on mitoitettava ja rajattava tarkasti. Toimenpiteet on toteutettava määrätyn ajan kuluessa. Jos kohtuulliseen riskiin liittyy erittäin haitallisia seurauksia, lisäarviointi voi olla tarpeen haitan todennäköisyyden tarkemmaksi toteamiseksi. Lisäarvioinnin perusteella tehokkaampien varotoimenpiteiden tarve voidaan määritellä.
IV Merkittävä	Työtä ei pidä aloittaa, ennen kuin riskiä on pienennetty. Riskin pienentämiseen voidaan joutua osoittamaan huomattavia resursseja. Jos riski liittyy meneillään olevaan työhön, ongelma pitäisi korjata lyhyemmän ajan kuluessa kuin kohtuullisten riskien ollessa kyseessä.
V Sietämätön	Työtä ei pidä aloittaa eikä jatkaa, ennen kuin riskiä on pienennetty. Jos riskin pienentäminen ei ole mahdollista edes rajoittamattomilla resursseilla, työn täytyy olla pysyvästi kielletty.

Turvetuotannon yleinen riskitarkastelu

		TODENNÄKÖISYYS	VAKAVUUS	RISKILUOKKA
Turvetuotannon yleiset työterveyteen ja -turvallisuuteen vaikuttavat riskit	Vaikutus ja siihen varautuminen	1. Hyvin epätodennäköinen 2. Epätodennäköinen 3. Todennäköinen	1. Lievästi haitallinen 2. Haitallinen 3. Erittäin haitallinen	RISKILUOKKA
Melu	Työmaalla ei esiinny > 85 dBA äänenpaineita, joille työntekijä altistuisi enempää kuin korkeintaan 15 minuuttia työvuoroa kohti. Kuulosuojainten käyttö on pakollista aina melun ylittäessä 85 dBA. Työntekijöille korostetaan, että tätä alhaisempikin meluksi koettu >70dBA vähentää keskittymiskykyä ja sekä lisää henkistä kuormitusta, joten kuulosuojainten käyttö on suositeltavaa.	2	1	II
Tärinä	Työntekijä ei altistu 6.7.2005 voimaantulevaa EU:n tärinädirektiiviä kovemmalta tärinälle (käsitärinä 2,5 m/s ² ja koko kehon tärinä 0,5 m/s ²). Veto- ja työkoneet pidetään kunnossa. Tarvittaessa suoritetaan tärinämittaus	1	1	I
Pöly	Turvetuotantoalueella hytin ulkopuolella työskennellessään työntekijä ei voi välttää täysin orgaaniselta turvepölyltä. Turve Oy käyttää vain ilmastoituja, sisäilman suodatuksella varustettuja vetokoneita. Ulkotöissä, esim. auman peittämisessä HTP (haitalliseksi tunnettu pitoisuus) pyritään alittamaan, ja altistusaikaa vähentämään.	2	1	II
Lämpöolot	Työntekijä joutuu ulkona	2	1	II

	työskennellessään ajoittain toimimaan yli 28 C -asteen lämpötilassa ja suhteellisen suuressa kosteudessa turvetuotantokauden aikana. Haittojen, lähinnä väsymyksen vähentämiseksi käytetään tauotusta ja työtehtävien vaihtelua. Lähes kaikki työskentelevät kuitenkin ilmastoidussa traktorin hytissä, jolloin lämpöaltistumista ei tapahdu.			
Tapaturmat	Tapaturmat ovat äkillisiä ja ennakoimattomia. Kuitenkin niihin pyritään varautumaan riskianalyysillä, läheltä piti -tilanteiden läpikäymisellä sekä ensiapukoulutuksella. Myös työturvallisuuteen liittyviä asenteita tarkkaillaan, ja niitä pyritään keskusteluissa ja perehdyttämisessä tarvittaessa korjaamaan tapaturma-alttiuden pienentämiseksi.	1	2	II
Laaja tulipalo kentällä tai aumassa	Tuotantokaudella palosuojelu on keskeisimpiä asioita ja riskin pienentäminen jokaisen velvollisuus. Koulutuksella ja varautumisella laajan tulipalon todennäköisyyttä voidaan vähentää ja vaikutuksia pienentää olennaisesti. Ilmoittamisen kynnystä paloviranomaiselle pidetään matalana. Aumoja tarkkaillaan heti syksystä alkaen ja aumapaloihin varaudutaan ja niiden riskiä pienennetään mm. oikealla tiivistämisellä ja peittämällä tarvittaessa.	1	3	III
Tulitöiden tekeminen	Koneiden korjaaminen hitsaamalla tai muuten kipinöitä aiheuttavalla tavalla on varsinaisella tuotantoalueella kielletty kaikissa olosuhteissa. Mahdollisesti uusille tuotantoalueille järjestetään työmaan tukikohdan yhteyteen tai alueen sisääntulotien varteen riittävän laaja kivennäismaapohjainen alue tulitöitä varten. Tulitöitä tekevällä henkilöllä on voimassaoleva tulityökortti. Vastuun tulitöistä työmaa-alueella kantaa aina lopulta tuotannosta vastaava. Tuotantoalueella tupakointi on kielletty.	1	1	I
Ylikuormitus / unen puute	Urakointi pitkän poutajakson aikana johtaa helposti univelkaan. Turvealan TES:n mukaan on mahdollista tasoittaa työaika kahden viikon jaksolla, jolloin kuitenkin on jäätävä mahdollisuus riittävään lepoon. Työvuoron pituus ei ylitä 12 tuntia, ja työntekijöitä pidetään varalla myös mahdollisia sairastumisia	1	2	II

	ajatellen niin, ettei kenelläkään ole vaaraa ylikuormittua tai joutua univelkaan ainakaan työmäärän takia			
--	---	--	--	--

JYRSINTURPEEN TUOTANTOPROSESSIN RISKIARVIO

Vaihe	Riskin kuvaus ja varautuminen	Todennäköisyys	Vaikutus	Riskiluokka
Kenttien muotoilu, ympäristönsuojelurakenteiden kunnostus, varastopaikkojen valmistelu ja muut tuotantokauden valmistelevat työt	Konetöiden osalta yleiset konetyön riskit, kuten koneen korjaaminen, uppoaminen, kiinnijäänti ja näistä selviytymisyrietykset; varaudutaan koneiden kunnossapidolla ja vaarojen tiedostamisella / kouluttautumisella. Yksintyöskentelyn riskit; kännykkä aina mukana ja sovitaan tiedonannoista määräväleihin kotiin tai työparille/-vastaavalle	2	1	II
Jyrsintä	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (kipinä- yms. vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kääntäminen	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (kipinä- yms. vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Karheelle ajo	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (kipinä- yms. vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kokoaminen (haku)	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (muut vaarat ja altistukset käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kokoaminen (imuvaunulla)	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (muut vaarat ja altistukset käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Aumaus	Aumojen päälleajoon liittyvät riskit (kaatuminen, lisääntynyt palovaara); pyritään välttämään päälleajoa ja hoitamaan auman tiivistäminen eri työvaiheena ja tarkoituksenmukaisella kalustolla	2	1	II
(Auman peittäminen)	Muovin levittäminen auman päälle on pääosin miestyötä (peittäminen ei ole aina tarpeen)	1	1	I
Varastointi	Ei aktiivinen tuotantoprosessin vaihe -> itsesyttymisvaaraa lukuunottamatta ei riskiä. Aumapalon ja sen sammuttamisen riski on käsitelty osana yleistä riskitarkastelua	-	-	-
Auman avaaminen ja	Aumamuovin poistamiseen voi liittyä	1	1	I

valmistaminen kuormattavaksi sekä autoon kuormaus	putoamisia ja liukastumisia; lisääntynyt auman syttymisvaara avausvaiheessa. Muut vaarat osana yleistä riskitarkastelua			
(Ajo käyttöpaikalle)	(Yleensä osa autoilijan tai asiakkaan riskiä). Yleiset tieliikenteen riskit, liukkaus ja näkemäesteet raskaalle yhdistelmälle	1	2	II

PALATURPEEN TUOTANTOPROSESSIN RISKIARVIO

Vaihe	Riskin kuvaus ja varautuminen	Todennäköisyys	Vakavuus	Riskiluokka
Kenttien muotoilu, ympäristönsuojelurakenteiden kunnostus, varastopaikkojen valmistelu ja muut tuotantokauden valmistelevat työt	Konetöiden osalta yleiset konetyön riskit, kuten koneen korjaaminen, uppoaminen, kiinnijäänti ja näistä selviytymisyrietykset; varaudutaan koneiden kunnossapidolla ja vaarojen tiedostamisella / kouluttautumisella. Yksintyöskentelyn riskit; varaudutaan pitämällä kännykkä aina mukana ja sovitaan tiedonannoista määrävälein kotiin tai työparille/-vastaavalle	2	1	II
Palan nosto	Koneen tukkeutuminen ja sen selvitysyrietykset (koneen käynnissä ollessa raajojen joutuminen liikkuviin osiin jne.). Turvallisuusohjeiden noudattaminen (kone sammutettava yms.)	1	2	II
Kääntäminen	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (muut vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kokoaminen ja purku auma-alueelle	Tukkeumien selvittäminen ja esteiden poistaminen koneiden käydessä	1	2	II
Aumaus kaivukoneella ja auman peittäminen	Konetyön riski vähäinen, ulkona työskentelevällä apumiehellä voi olla vaarana liukastuminen tai kolhiutuminen	1	1	I
Varastointi muovin alla	Ei aktiivinen tuotantoprosessin vaihe -> itsesyttymisvaaraa lukuun ottamatta ei riskiä. Aumapalon ja sen sammuttamisen riski on käsitelty osana yleistä riskitarkastelua. Palaturveauman palo erityisen vaativa sammutettava!	-	-	-
Autoon tai traktoriin kuormaus kaivukoneella	Aumamuovin poistamiseen voi liittyä putoamisia ja liukastumisia;	1	1	I

	lisääntynyt auman syttymisvaara avausvaiheessa. Muut vaarat osana yleistä riskitarkastelua.			
Ajo käyttöpaikalle / (asiakas noutaa)	(Yleensä osa autoilijan tai asiakkaan riskiä). Yleiset tieliikenteen riskit, liukkaus ja näkemäesteet raskaalle yhdistelmälle	1	2	II

7. Yleiset turvetuotantoalueen turvallisuusohjeet

Näitä ohjeita noudatetaan yrityksen kaikilla turvetuotantoalueilla, ellei ao. alueen pelastussuunnitelmassa tarkemmin tai toisin määrätä.

Turvallisuusohjeet

1. Työmaan yhteystiedot, hälytysohjeet ja pelastussuunnitelmien ajantasaisuus päivitetään ennen uuden tuotantokauden alkua. Hälytysohjeet pidetään näkyvällä paikalla esimerkiksi lasiin liimaamalla.

2. Tulitöitä voi tehdä voimassaolevan tulityökortin haltija korjauksille varatulla ja kastellulla tulityöpaikalla. Ennen korjausta kone puhdistetaan paineilmalla tai pesemällä tulityöpaikan ulkopuolella. Tulitöiden jälkeen huolehditaan jälkivartioinnista ja mieluiten vielä kastellaan tulityöpaikka riittävällä määrällä vettä. Sivuu: 51

Samalla on suoritettavaa huuhdella tulityön kohteena ollut kone tai sen osa ellei siitä ole muutoin haittaa.

3. Määräysten mukaiset poltto- ja voiteluainesaaliot sijoitetaan kivennäismaapäälysteiselle alueelle. Koneiden seisontapaikat sijaitsevat näistä säiliöistä kivennäismaapäälysteisellä osalla vähintään 5 metrin päässä. Säiliöiden etäisyys avo-ojista tulee niinkään olla 5 metriä mahdollisten öljyvahinkojen estämiseksi.

4. Koneiden puhdistus tehdään riittävän usein, vähintään kerran työvuorossa. Työvuoron vaihtuessa varmistetaan, ettei välitöntä puhdistustarvetta ole jäänyt edelliseltä vuorolta.

5. Turvetuotanto keskeytetään vaaran uhatessa ja aina, kun tuulen nopeus nousee 10 m/s:iin.

6. Vetokoneen varusteet:

- 6 kg:n sammutin (34 c-183BC), jonka kunto tarkistetaan vuosittain
- reppuruisku tai 40 litran vesisäiliö, jossa suutin
- lapio ja metallisanko
- vetoliina, ketju tai vaijeri
- tuotantoyksikköä kohden tulee olla lisäksi yksi 200 litran nokkasäiliöllinen vetokone
- ensiapupakkaus
- koneen lakisääteiset turva- ja suojalaitteet

7. Työmaalla on kokoluokan I - IV (Sisäministeriön paloturvallisuusohje 2000-00731/Tu-314) mukaisesti tarvittava määrä letku-, pumppu- ja säiliövarustusta.

8. Sammutusvesialtaat merkitään maastoon selkeästi pelastussuunnitelman mukaan.

9. Hälytysilmoitus vaaratilanteessa tehdään viipymättä, ja sen tekemistä harjoitellaan vuosittain (vrt. hätäilmoitustarra). Palotilanteessa hälytyksen lisäksi on välittömästi selvitettävä jokaisen työmaalla olijan sijainti (kännykkäyhteys tai etsimällä varmistuttava, ettei ketään unohdeta esimerkiksi voimakkaan savun muodostuksessa).

10. Palon ollessa irti työmaalla olevat keskittävät kaiken voimansa alkusammutukseen ja osallistuvat pelastuslaitoksen tultua paikalle opastukseen ja sammutukseen näiden alaisuudessa.

11. Työmaan jälkisammutus ja -vartiointi jäävät työmaalla työskentelevien vastuulle.

12. Taukoaikoina työmaalla käydään riittävän usein tai järjestetään muuten toimiva seuranta.

13. Aumapalojen vaaran vähentämiseksi niiden tiivistäminen ja huolellinen rakentaminen on pidettävä mielessä läpi tuotantokauden. Aumojen suojaus niiden valmistuttua ja lämpötilojen säännöllinen seuranta varsinkin syyspuolella auttaa estämään itsesyttymistä.

14. Työmaaohjeet ja alueen pelastussuunnitelma pidetään jokaisen työmaalla työskentelevän saatavilla koko tuotantokauden ajan kevään perehdytyksen jälkeenkin.

15. Muuta, yhteisesti työntekijän ja työnantajan kanssa sovittua (voimassa vain päivämäärällä ja molempien nimikirjoituksella vahvistettuna!)

Pvm _____ / _____ 20 _____

työnantajan edustaja

_____
työntekijä

Olemme sopineet noudattavamme edellä olevien 14 ohjeen lisäksi seuraavaa:

---

8. Työmaaohjeet

1. Turvetyömaalla työskentelevä tuntee työmaaohjeiden sisällön. Työmaalla urakoivalla ja viime kädessä turvetuottajalla itsellään on vastuu selvittää ohjeet kaikille työmaalla työskenteleville.
2. Tutustu työmaahan kauden alussa kunnolla maastossa ja kartalla. "Haistele ilmaa" työvuoron aikana. Pyri ennakoimaan mahdolliset vaaratilanteet ja valmistaudu niihin harjoittelemalla ja kysymällä, mikäli et tiedä! Työmaan tiedot ja hätäilmoitusohje on liimattuna kaikkien vetokoneiden ikkunassa. Noudata saamiasi ohjeita. Kaikilla työmaalla työskentelevillä on oltava matkapuhelin. Palotilanteessa hälytyksen lisäksi on välittömästi selvitettävä jokaisen työmaalla olijan sijainti (kännykkäyhteys tai etsimällä varmistuttava, ettei ketään unohdeta esimerkiksi voimakkaan savun muodostuksessa).
3. Tupakointi on kielletty muualla paitsi sille merkityllä paikalla.
4. Työmaalla työskentelevistä pitää työmaan vastaavalla olla aina ajantasainen tieto. Ilmoita työmaalle tulosi ja poistumisesi sovitulla tavalla!
5. Auton pysäköinti on sallittua vain sorapohjaisella alueella tukikohdassa. Parkkialue kastellaan ja puhdistetaan turpeesta, jos alueella oleva turvepölykerros muodostaa palovaa-
ran.
6. Koko tuotantoalueen palokaluston oikea mitoitus, kunnossapito, tarkistuttaminen ja käytön opastus työntekijöille on turveyrittäjän vastuulla. Tulityöt, kuten hitsaus ja laikkaleikkaus, vaativat tulityökortin niitä tekevältä. Avustavalta henkilöltä tulityökorttia ei vaadita. Tulitöiden tekemiseen on oltava työmaasta vastaavan lupa. Tulityöpaikka on oltava tiedossa ja sammuttimin varustettu. Paikka kastellaan aina ennen tulitöiden tekemistä. Töiden aikana ja vähintään tunnin niiden jälkeen paikkaa ja sen ympäristöä tulee seurata mahdollisten palonalkujen varalta.
7. Oma ja toisten työturvallisuus on tärkeää! Korjaa ja ilmoita mahdollisista puutteista työmaasta vastaavalle. Työtapaturman sattuessa huolehditään avun kutsumisesta ja tapah-
tuneesta ilmoitetaan työmaasta vastaavalle henkilölle.
8. Asiattomilta on turvetuotantoalueelle pääsy kielletty, kuten jo kyltti alueelle tultaessa ker-
too. Ulkopuoliset ohjataan kohteliaasti alueelta pois.
9. Ilmoita sovitulla tavalla mahdollisista ojien, pintavalutuskentän ja alaiden vaurioista.
10. Vältä poltto- ja voiteluaineiden pääsemistä maahan ja ojiin. Ilmoita pienestäkin öljyva-
hingosta ja estä sen leviäminen veteen.
11. Työmaalla syntyvien jätteiden lajittelu kuuluu jokaiselle. Varastoi jätteet tukikohdassa oleviin merkittyihin keruuastioihin. Ongelmajätteet kuljetetaan välittömästi työvuoron pää-
tyttyä pois tuotantoalueelta yrittäjän konesuojassa oleviin keruupisteisiin.

9. Ilmoitus alle 18 vuotiaan työntekijän käyttämisestä vaarallisiin töihin

_____ (yrityksen nimi) tulee käyttämään
tuotantokauden 2005 aikana alkaen _____ ja päättyen
_____ yhteensä _____ (lukumäärä) työntekijää
työturvallisuuslain tarkoittamiin vaarallisiin töihin.

Tarvittaessa työsuojeluviranomainen voi saada näistä tarkempia henkilötietoja.

_____ (aika) _____ (paikka)

Yrityksen puolesta

_____
Nimen selvennys

10. Työtapaturman ja läheltä piti -tilanteen kirjaaminen

Yrityksessä käytetään seuraavaa **poikkeamailmoitusta**, johon kirjataan toiminnoissa havaitut poikkeamat työtapaturmien ja vaaratilanteiden osalta. Kirjaamalla nämä poikkeamat saadaan aineistoa yrityksen toiminnan ja riskien hallinnan kehittämiseen. Ympäristöpoikkeamat merkitään aina ko. alueen käyttöpäiväkirjaan, josta ne otetaan tarkasteluun vuotuisten katselmusten yhteydessä.

Poikkeamailmoitukseen kirjatut tiedot käydään läpi kuukauden kuluessa tapahtumista kaikkien asianosaisten kanssa tavoitteena korjata mahdollisia puutteita. Vuosittain katselmuksissa poikkeamiin palataan ja laaditaan niiden pohjalta yhteenvetoja ja kehittämisehdotuksia seuraaville vuosille.

A. Vakava tapaturma

Vakavaksi tapaturmaksi katsotaan työtapaturma tai työstä johtuva ammattitautitapaus, jonka seurauksena on kuolema tai vaikealaatuinen vamma (lääkärintodistuksen mukaan). Työnantajan velvollisuus on ilmoittaa tällaisen toteamisesta viipymättä työsuojeluviranomaiselle ja poliisille jatkotutkimuksia varten.

Vaikealaatuiseksi vammaksi katsotaan esimerkiksi pitkien luiden murtumat; leikkaushoitoa vaativat murtumat; vaikea sijoiltaan meno, josta voi jäädä pysyvää haittaa; kasvoihin kohdistunut vaurio, joka johtaa luiden tai rustojen murtumiseen; sormen tai sen osan menetys; kylkiluiden vakavat murtumat ja nk. ilmarinta; leikkaushoitoa vaativa vatsaontelon elinten vamma; aivovamma, josta voi jäädä lievääkin haittaa; kaula-, rinta- tai lannerangan murtuma; pysyvät vaikeat terveyshaitat tai hengenvaaralliset taudit tai vioittumat.

Yleissääntönä voi pitää, että vakava tapaturma on sattunut silloin, kun paikalle on jouduttu kutsumaan ambulanssi. Ilmoitus kannattaa aina tehdä, mikäli vammojen laatu selviäisi lopullisesti vasta myöhemmissä tutkimuksissa, ehkä vuosienkin päästä.

B. Ei-vakava tapaturma

Tapaturma ei ole vakava, jos se ei pitkäaikaisesti vahingoita työntekijää ja josta ei jää terveyshaittoja. Tällaisia ovat pienet haavat, naarmut, mustelmat ja muut kolhut, jotka voidaan hoitaa yrityksen sisällä omatoimisesti ja työntekijä voi jatkaa työskentelyään normaalisti.

C. Läheltä piti -tilanne

Läheltä piti -tilanteella tarkoitetaan tilannetta, jossa selvä onnettomuusriski havaitaan. Tilanne kirjataan poikkeamailmoituksena, jotta sitä voitaisiin käsitellä ja mahdolliselta riskin realisoidumiselta vastaavassa tilanteessa tulevaisuudessa välttyttäisiin. Tärkeää on saada kiinni tällaisista tilanteista kuvaamalla ne vaikka vain parilla sanalla, ja käsitellä ne viimeistään vuotuisten katselmusten yhteydessä. Näin voidaan myös osoittaa varautumista ja selvillä oloa siinäkin tapauksessa, että vahinko tapahtuisi ja riski kuitenkin realisoiduisi.

10. Poikkeamailmoitus

Tapaturmat ja läheltä piti -tilanteet

- Poikkeaman laatu Vakava tapaturma
 Ei vakava tapaturma
 Läheltä piti -tilanne

Aika ____/____ 20__ Klo _____

Ilmoituksen tekijä _____

Työntekijä, joka joutui tapaturman uhriksi tai koki onnettomuusriskin:

Tapaturmassa kuvaus siitä, mitä tapahtui (jatka tarvittaessa paperin kääntöpuolelle!):

Vakavassa tapaturmassa ilmoitus työsuojeluviranomaiselle / poliisille tehty (pvm):

Jatkotoimet, lääkärin todistukset tai lausunto, sairausloman pituus jne.?

Läheltä piti -tilanteessa kuvaus siitä, mitä olisi voinut tapahtua / millainen riski on koettu?

Ehdotus siitä, miten tapaturma tai läheltä piti -tilanne olisi voitu välttää:

11. Käyttöpäiväkirja [ks. erikseen täytettävä Excel-taulukko]

12. Tarkkailulomake

TARKKAILUT

Tarkkailu

Vesipäästö

Melu

Pöly

Muu päästö

Pohjaveden

seuranta

Vesienkäsittelyn

teho

Vaikutustarkkailu

Kalataloustarkkailu

Nimim.	Kesä	Talvi	Muu ajanjakso		Huomautukset	

Virtaaman seuranta

Mittalaite asennettu

Mittalaite poistettu

Pvm	Mittalaite

Vesienkäsittelyrakenteet (ojat, altaat, päisteet yms.) tarkastettu

Kevät

Syksy

Muu aika

Pvm	Havainnot

Pintavalutuskentän tarkastus

Kevät

Syksy

Muu aika

Pvm	Havainnot

Vesienkäsittelyrakenteiden tarkastus voimakkaan sateen/tulvan jälkeen

Pvm Havainnot / korjauksettoimet

Vedenkorkeuden havainnot

(Järven, lammen nimi, tulvaseuranta)

Pvm

Tulos

Poikkeustilanteet

Pumppaamot

Pintavalutuskentät

Laskeutusaltaat

Pölyhaitta

Pato tms. sortuma

Muu

poikkeustilanne

Pvm	Tapahtuma ja toimenpiteet

TO #

13. Toimintaohje energiaturpeen varastointiin ja toimittamiseen asiakkaalle

1. Asiakkaan kanssa tehty sopimus määrittelee turpeen ja muun biopolttoaineen käsittelyn, varastoinnin, mahdollisen merkitsemisen ja toimittamisen yksityiskohdat. Kahdenvälisessä sopimuksessa tätä toimintaohjetta tarkemmin todettu asia, kuten kosteus, varastoaman peittämisen vaatimukset tai laadun toteaminen, on aina määrävämpi kuin tämä ohje.

2. Turpeen varastointi tapahtuu aumassa tuotantoalueella kantavan tien päässä. Poikkeustapauksessa, esim. tarkoituksenmukaisen varastoalueen loppuessa voidaan tehdä nk. talviaumoja, jonne voidaan ajaa roudan aikana. Tällöin ajouran kantavuuteen kiinnitetään erityistä huomiota ja pyritään tekemään kuormausalueesta talviauman vieressäkin riittävän väljä ja selkeästi merkitty kiinnijuuttumisten välttämiseksi.

3. Varastoamat tiivistetään riittävän tiiviiksi ja muotoillaan harjaltaan pyöreiksi ja pinnaltaan tasaisiksi niin, että kostumisen ja kuumenemisen vaara on mahdollisimman pieni. Tiivistämistä tehdään koko auman rakentamisen ajan, päälleajoaumoissa ajotraktoreilla ja puskuaumoissa puskkoneella.

Aumat pyritään saamaan mahdollisimman suuriksi (korkeiksi) kuitenkin keskikuljetusmatka ja turpeen laadun vaihtelu huomioon ottaen. Auma aloitetaan suunnitellussa leveydessä ja pituutta jatketaan tuotantokauden edetessä, jotta auma on koko ajan mahdollisimman korkea, tasainen ja tiivis. Yhden aumauskerran turve levitetään ohuena vaakasuuntaisena kerroksena auman pinnalle. Kun auman purku tehdään pystysuuntaisesta rintauksesta, minimoituu kosteuden vaihtelu, joka aiheutuu eri satokiertojen välisestä mahdollisesta kosteuserosta.

4. Auma peitetään muovilla tarvittaessa silloin, kun on todennäköistä, että auma säilyisi, esimerkiksi yli vuoden ajan ennen asiakkaalle toimittamista. Palaturveamat peitetään aina kostean vuodenajan yli varastoitaessa.

5. Yleisohjeena on, että tuotetun energiaturpeen laatu määrää varaston. Jos tuotantoalueella on vesiolosuhteiltaan ja turpeen polttoaineominaisuuksiltaan hyvin erilaisia lohkoja, tulee harkita, tehdäänkö erilaatuisista turpeista erilliset aumat vai yhdistelläänkö eri laatuja. Polttoaineominaisuuksiltaan hyvin huonolle turpeelle voidaan etsiä vaihtoehtoisia käyttömuotoja esimerkiksi kuiviketurpeena, mikäli turpeen ominaisuudet tähän käyttötarkoitukseen sopivat.

6. Tavoitteena on tuottaa kosteudeltaan sovittua turvetta. Myös satokiertojen välinen kosteuden vaihtelu pyritään pitämään mahdollisimman pienenä. Jokaisen aumakohtaisen tuotantoerän kosteus todetaan vähintään käsituntumalla tai mieluummin mittaamalla. Kosteuden mittausta tehdään aumauksen aikana kerätyistä kokoomänäytteistä joko pikakosteusmittarilla (IR-kuivain tai Wile tai vastaava) tai lämpökaapissa.

Tuotantoerien kosteuksista pidetään päiväkirjaa, johon kirjataan ainakin ajatut kuormat ja havainnot merkittävistä poikkeamista tavoitekosteudessa. Mitatut kosteudet merkitään päiväkirjaan, jolloin tiedetään kosteudet aumoittain. Tiedot ovat samalla todistus turpeen laadusta voimalaitokselle. Riippuen turvelajista, auman peittämisestä ja pohjan kosteudesta voi turpeen kosteus nousta varastoinnin aikana.

7. Varastointiolosuhteita ja auman lämpenemistä seurataan varsinkin tuotantokauden päätyttyä ensimmäisinä viikkoina aina alkutalveen saakka mahdollisen lämpenemisen havaitsemiseksi. Lämpötilan ollessa 50 - 60 Celsius-astetta auman energiasisältö ei vielä kovin merkittävästi pienene, mutta suuremmissa lämpötiloissa orgaanisen aineen hajoaminen alkaa aiheuttaa energian hävikkiä. Peittäminen muovilla alentaa auman lämpötilaa.

8. Toimitettavat aumat ja aumojen toimitusajankohta suunnitellaan vuodenajan ja asiakkaan tarpeiden perusteella. Pääsääntöisesti paraslaatuinen turve (kosteudeltaan ja/tai turvelajiltaan) toimitetaan talviaikaan. Toimituksia voidaan hienosäätää ottamalla huomioon voimalaitoksen mahdollisuudet ottaa vastaan vaihtelevia kosteuksia tai epäpuhtauksia (puuta sisältävää turvetta). Tuotantokaudenaikainen kosteuden hallinta on kuitenkin kaikissa tapauksissa ensisijainen väline. Tavoitteena on toimittaa kaikille asiakkaille sovitunlaista turvetta.

9. Kuormausvaiheessa turpeen laadunmukaisuus todetaan vielä silmävaraisesti. Tästä vastaa viimekädessä kuormajaa käyttävä työntekijä, jonka tehtävänä on säilyttää aumojen turpeen laatu tai poikkeamatapauksessa kysyä toimintaohjetta turvetuottajalta tai työmaan vastaavalta. Tarvittaessa kuormattavasta erästä voidaan ottaa näytteitä ja analysoida, jos tuottaja haluaa tietää tuottamansa turpeen kosteuden. Kosteus voidaan selvittää myös kairaamalla aumat. Näytteitä tulisi kuitenkin ottaa ainakin silloin, kun epäillään aumojen kostuneen yli sallittujen rajojen. Kuormauksen aikana varastoaman rintausta pyritään pitämään mahdollisimman tiiviinä. Lastausvaiheessa turpeesta erotellaan isot kamit, selvästi kostunut, koksautunut tai palanut turve.

10. Autoon kuormauksen jälkeen tapahtuneet turpeen laadun muutokset, esimerkiksi hakkeen tai turpeen kastuminen ja hyväksytyyn kosteusrajan ylittyminen, ovat yksiselitteisesti kuljetusyrittäjän tai asiakkaan vastuulla.

14. Ympäristönäkökohtien tunnistaminen

TO #

- Viittaukset: 1. YM:n moniste no 117; Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje 19.9.2003 (uusi ohje tulossa vuodelle 2008)
2. Vesiensuojelun suuntaviivat vuoteen 2015.
  3. Ympäristönsuojelulaki (2000) täydennyksineen (ks. lakipaketti ja www.finlex.fi)
  4. Luonnonsuojelulaki
  5. Vesilaki
  6. Maankäyttö- ja rakennuslaki
  7. Jätelaki
  8. Naapuruussuhdelaki

Yritys: Turve Oy

Toiminto: Jyrsinpolttoturpeen tuotanto sisältäen alueen kunnostuksen ja jälkikäytön yrityksen kaikilla neljällä päätuotantoalueella

Tekijän nimi ja pvm: Tero Turpeinen, pvm 2.6.2007

Ympäristönäkökohta	Ympäristövaikutus	Vaikutuksen luonne + / -	Mitattavuus (1-3)	Kontrolloitavuus (1-3)	Merkittävyys (1-3)
1. Suoluonto	a) Lajiston muuttuminen	a) +/-	3 (pitkästä aikavälistä johtuen)	3	3
	b) Luonnon monimuotoisuus	b) +			
	c) Suotyyppi	c) - (jälkikäyttösuunnitelman mukaan +)			

2. Maankäyttö ja maisema	a) Maisema ja kulttuuriarvot	a) - (pitemmällä ajanjaksolla +)			
	b) Tiestö	b) +			
	c) Marjastus	c) - (jälkikäyttö-suunnitelman mukaan +)	1	2	3
	d) Metsästys ja riistanhoito	d) + / -			
3. Pintavedet	a) Vesien määrä	a) +/-			
	b) Vesistökuormitus	b) -			
	c) Vesistön käyttökelpoisuuteen	c) + / -	1	2	2
	d) Vesiluonnon arvot	d) + / -			
4. Kalatalous	a) Alapuolisen vesistön kalastus	a) - (ei merkittäviä kalavesiä)	2	2	1
	b) Kalaston lajisuhteet	b) + / -			
5. Melu ja pöly (< 500 m)	a) Tuotantoaikana	a) -	1	2	1
	b) Tuotantoajan ulkopuolella	b) + / -			
6. Maastopalo	a) Tuotantokentän palo	-	1	2	3
	b) Aumapalo	-			
7. Öljyvahinko	Poltto- tai voiteluainevuoto	-	1	1	2
8. Tulva	Pato- tai muun vesiensuojelurakenteen	-	1	2	2

pettäminen

Vaikutuksen luonne:	+ positiivinen	- negatiivinen	
Mitattavuus:	1) helposti mitattavissa	2) mitattavissa	3) vaikeasti mitattavissa
Kontrolloitavuus	1) helposti kontrolloitavissa	2) kontrolloitavissa	3) vaikeasti kontrolloitavissa
Merkittävyys	1) merkityksetön	2) vähäinen merkitys	3) erittäin merkittävä

15. Riskinäkökohtien tunnistaminen

TO #

EU:n tärinädirektiivi & kansallinen asetus	27.1.2005, voimaantulo 6.7.2005
VN:n päätös työntekijän suojelusta melulta	1404/1993
Kemikaalilaki 14.8.1989/744	
Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 3.6.2005/390	
Työturvallisuuslaki 738/2002	

Yritys

Turve Oy

Arvioidut toiminnot

Yrityksen kaikki turvetuotantoon liittyvät toiminnot sekä tarkemmin ydinprosessit työvaiheittain (jyrsin- ja palaturpeen tuotantoprosessit)

Riskin suuruuden arviointimenetelmä

BS 8800 (1996) -standardin mukaan. Riskiluokat on arvioitu todennäköisyyden ja vakavuuden perusteella I - V (merkityksetön riski - sietämätön riski)

Tekijän nimi ja pvm

Tero Turpeinen / Vaito Vaaranen 16.1.2006

Riskin todennäköisyys	Vakavuus (millaiset seuraukset, jos riski toteutuu)			
	1. Lievästi haitallinen Erittäin haitallinen	2. Haitallinen	3.	
1. Hyvin epätodennäköinen	I Merkityksetön riski	II Siedettävä riski	III Kohtalainen riski	IV Merkittävä riski
2. Epätodennäköinen	II Siedettävä riski	III Kohtalainen riski	IV Merkittävä riski	V Sietämätön riski
3. Todennäköinen	III Kohtalainen riski	IV Merkittävä riski	V Sietämätön riski	

Riski	Toimenpiteet ja aikajänne
I Merkityksetön	Ei tarvita toimenpiteitä eikä kirjaamisasiakirjoja
II Siedettävä	Ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä ei tarvita. Pitäisi kuitenkin harkita kustannus-vaikutus -suhteeltaan parempia ratkaisuja tai parannuksia, jotka eivät aiheuta lisäkustannuksia. Tarvitaan seurantaa, jolla varmistetaan, että riski pysyy hallinnassa. Vähäinen eli siedettävä riski tarkoittaa tässä yhteydessä, että riski on vähennetty niin alas kuin se käytännössä on kohtuudella mahdollista.
III Kohtalainen	Riskin pienentämiseksi on ryhdyttävä toimiin, mutta ennaltaehkäisyn kustannukset on mitoitettava ja rajattava tarkasti. Toimenpiteet on toteutettava määrätyn ajan kuluessa. Jos kohtuulliseen riskiin liittyy erittäin haitallisia seurauksia, lisäarviointi voi olla tarpeen haitan todennäköisyyden tarkemmaksi toteamiseksi. Lisäarvioinnin perusteella tehokkaampien varotoimenpiteiden tarve voidaan määritellä.
IV Merkittävä	Työtä ei pidä aloittaa, ennen kuin riskiä on pienennetty. Riskin pienentämiseen voidaan joutua osoittamaan huomattavia resursseja. Jos riski liittyy meneillään olevaan työhön, ongelma pitäisi korjata lyhyemmän ajan kuluessa kuin kohtuullisten riskien ollessa kyseessä.
V Sietämätön	Työtä ei pidä aloittaa eikä jatkaa, ennen kuin riskiä on pienennetty. Jos riskin pienentäminen ei ole mahdollista edes rajoittamattomilla resursseilla, työn täytyy olla pysyvästi kielletty.

		VAKAVUUS		
		TODENNÄKÖISYYS		
		1. Hyvin epätodennäköinen	2. Epätodennäköinen	3. Todennäköinen
Turvetuotannon yleiset työterveyteen ja -turvallisuuteen vaikuttavat riskit	Vaikutus ja siihen varautuminen	1. Haitallinen	2. Haitallinen	3. Erittäin haitallinen
Melu	Työmaalla ei esiinny > 85 dBA äänenpaineita, joille työntekijä altistuisi enempää kuin korkeintaan 15 minuuttia työvuoroa kohti. Kuulosuojainten käyttö on pakollista aina melun ylittäessä 85 dBA. Tätä alhaisempikin meluksi koettu >70dBA	2	1	II

	vähentää keskittymiskykyä ja sekä lisää henkistä kuormitusta.			
Tärinä	Työntekijä ei altistu 6.7.2005 voimaantulevaa EU:n tärinädirektiiviä kovemmalle tärinälle (käsitärinä 2,5 m/s ² ja koko kehon tärinä 0,5 m/s ²). Veto- ja työkoneet pidetään kunnossa. Tarvittaessa suoritetaan tärinämittaus	1	1	I
Pöly	Työntekijä ei voi välttyä täysin orgaaniselta turvepölyltä tuotantolosuhteissa. Vetokoneen tiiviiseen hyttiin pölyä tunkeutuu vähemmän kuin ulkona työskennellessä tai vanhan koneen hyttiin. HTP (haitalliseksi tunnettu pitoisuus) pyritään alittamaan, ja altistusaikaa vähentämään.	3	1	III
Lämpöolot	Työntekijä joutuu ajoittain toimimaan yli 28 C -asteen lämpötilassa ja suhteellisen suuressa kosteudessa turvetuotantokauden aikana. Haittojen, lähinnä väsymyksen vähentämiseksi käytetään tauotusta ja työtehtävien vaihtelua. Vetokoneiden ilmastointi yleistyy koko ajan, mikä on omiaan vähentämään lämpöaltistumista	3	1	III
Tapaturmat	Tapaturmat ovat äkillisiä ja ennakoimattomia. Kuitenkin niihin pyritään varautumaan riskianalyysillä, läheltä piti -tilanteiden läpikäymisellä sekä ensiapukoulutuksella.	1	2	II
Laaja tulipalo kentällä tai aumassa	Tuotantokaudella palosuojelu on keskeisimpiä asioita ja riskin pienentäminen jokaisen velvollisuus. Koulutuksella ja varautumisella laajan tulipalon todennäköisyyttä voidaan vähentää ja vaikutuksia pienentää olennaisesti. Ilmoittamisen kynnystä paloviranomaiselle pidetään matalana. Aumoja tarkkaillaan heti syksystä alkaen ja aumapaloihin varaudutaan ja niiden riskiä pienennetään mm. oikealla tiivistämisellä ja peittämällä tarvittaessa.	1	3	III

Tulitöiden tekeminen	Koneiden korjaamista hitsaamalla tai muuten kipinöitä aiheuttavalla tavalla pyritään välttämään tuotantoalueella. Työmaan tukikohdan yhteydessä tai alueen sisääntulotien varteen järjestetään riittävän laaja kivennäismaapohjainen alue tulitöitä varten. Tulitöitä tekevällä henkilöllä on voimassaoleva tilityökortti. Vastuun tulitöistä työmaa-alueella kantaa aina lopulta tuotannosta vastaava. Tuotantoalueella tupakointi on kielletty.	1	2	II
Ylikuormitus / unen puute	Urakointi pitkän poutajakson aikana johtaa helposti univelkaan. Turvetuotantoalan TES:n mukaan on mahdollista tasoittaa työaika kahden viikon jaksolla, jolloin kuitenkin on jätävä mahdollisuus riittävään lepoon.	1	2	II

JYRSINTURPEEN TUOTANTOPROSESSIN RISKIARVIO

Vaihe	Riskin kuvaus ja varautuminen	Todennäköisyys	Vakavuus	Riskiluokka
Kenttien muotoilu, ympäristönsuojelurakenteiden kunnostus, varastopaikkojen valmistelu ja muut tuotantokauden valmistelevat työt	Konetöiden osalta yleiset konetyön riskit, kuten koneen korjaaminen, uppoaminen, kiinnijäänti ja näistä selviytymisyrietykset; varaudutaan koneiden kunnossapidolla ja vaarojen tiedostamisella / kouluttautumisella. Yksintyöskentelyn riskit; kännykkä aina mukana ja sovitaan tiedonannoista määräväleihin kotiin tai työparille/-vastaavalle	2	1	II
Jyrsintä	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (kipinä- yms. vaarat käsitelty edellä osana yleistä	1	1	I

	riskitarkastelua)			
Kääntäminen	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (kipinä- yms. vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Karheelle ajo	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (kipinä- yms.vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kokoaminen (haku)	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (muut vaarat ja altistukset käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kokoaminen (imuvaunulla)	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (muut vaarat ja altistukset käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Aumaus	Aumojen päälleajoon liittyvät riskit (kaatuminen, lisääntynyt palovaara); pyritään välttämään päälleajoa ja hoitamaan auman tiivistäminen eri työvaiheena ja tarkoituksenmukaisella kalustolla	2	1	II
(Auman peittäminen)	Muovin levittäminen auman päälle on pääosin miestyötä (peittäminen ei ole aina tarpeen)	1	1	I
Varastointi	Ei aktiivinen tuotantoprosessin vaihe -> itsesyttymisvaaraa lukuunottamatta ei riskiä. Aumapalon ja sen sammuttamisen riski on käsitelty osana yleistä riskitarkastelua	-	-	-
Auman avaaminen ja valmistaminen kuormattavaksi sekä autoon kuormaus	Aumamuovin poistamiseen voi liittyä putoamisia ja liukastumisia; lisääntynyt auman syttymisvaara avausvaiheessa. Muut vaarat osana yleistä riskitarkastelua	1	1	I
(Ajo käyttöpaikalle)	(Yleensä osa autoilijan tai asiakkaan riskiä). Yleiset tieliikenteen riskit, liukkaus ja näkemäesteet raskaalle yhdistelmälle	1	2	II

PALATURPEEN TUOTANTOPROSESSIN RISKIARVIO

Vaihe	Riskin kuvaus ja varautuminen	Todennäköisyys	Vakavuus	Riskiluokka
Kenttien muotoilu, ympäristönsuojelurakenteiden kunnostus, varastopaikkojen valmistelu ja muut tuotantokauden valmistelevat työt	Konetöiden osalta yleiset konetyön riskit, kuten koneen korjaaminen, uppoaminen, kiinnijäänti ja näistä selviytymisyrietykset; varaudutaan koneiden kunnossapidolla ja vaarojen tiedostamisella / kouluttamisella. Yksintyöskentelyn riskit; varaudutaan pitämällä kännykkä aina mukana ja sovitaan tiedonannoista määrävälein kotiin tai työparille/-vastaavalle	2	1	II
Palan nosto (Valmet/RKP)	Koneen tukkeutuminen ja sen selvitysyrietykset (koneen käynnissä ollessa raajojen joutuminen liikkuviin osiin jne.). Turvallisuusohjeiden noudattaminen (kone sammutettava yms.)	1	2	II
Kääntäminen (S-piikki)	Koneen ajoon ja korjaamiseen liittyvät normaalit riskit (muut vaarat käsitelty edellä osana yleistä riskitarkastelua)	1	1	I
Kokoaminen ja purku auma-alueelle	Tukkeumien selvittäminen ja esteiden poistaminen koneiden käydessä	1	2	II
Aumaus kaivukoneella ja auman peittäminen	Konetyön riski vähäinen, ulkona työskentelevällä apumiehellä voi olla vaarana liukastuminen tai kolhiutuminen	1	1	I
Varastointi muovin alla	Ei aktiivinen tuotantoprosessin vaihe -> itsesyttymisvaaraa lukuunottamatta ei riskiä. Aumapalon ja sen sammuttamisen riski on käsitelty osana yleistä riskitarkastelua. Palaturveauman palo erityisen vaativa sammutettava!	-	-	-
Autoon tai traktoriin kuormaus kaivukoneella	Aumamuovin poistamiseen voi liittyä putoamisia ja liukastumisia; lisääntynyt auman syttymisvaara	1	1	I

	avausvaiheessa. Muut vaarat osana yleistä riskitarkastelua.			
Ajo käyttöpaikalle / (asiakas noutaa)	(Yleensä osa autoilijan tai asiakkaan riskiä). Yleiset tieliikenteen riskit, liukkaus ja näkemäesteet raskaalle yhdistelmälle	1	2	II

16. Turvetuotantoalueen urakointisopimus

Urakan antaja Matti Virtanen
Mustanevantie 240
86800 Reteensuu

Urakoitsija Turve Oy
Turvetie 41
86110 TURVEKYLÄ

Turve Oy urakoi Matti Virtaselle turpeen nostoa tuotannossa olevasta turvetuotantoalueesta. Liitteenä kartta alueelta.

Urakoinnin ehdot ovat seuraavat:

1. Traktorit, palakone sekä lastauskalusto ovat urakoitsijan vastuulla. Urakan antajan nostokone (turve - unsa 1 kpl), sekä kääntäjä (omatekoinen 1 kpl) ovat urakoitsijan käytettävissä
2. Urakoitsija vastaa palokalustosta sekä palosuojelusta urakoitavalla alalla, sekä vastaa että alue on viranomaisten vaatimassa kunnossa
3. Urakoitsija vastaa teiden ja huoltotilojen kunnossapidosta turvetuotannon osalta. Urakoitsija saa omalla kustannuksellaan rakentaa turvetuotantoa palvelevat tiet ja varikkoalueet.
4. Urakointisopimus tehdään viideksi(5) vuodeksi (2005-2010), päättyen 31.12.2010.
5. Urakoitsija vastaa nostetun turpeen myynnistä ja markkinoinnista, ja tilittää urakan antajalle 2 euroa/m3 myydyn turpeen m3-hinnasta. Tilitys tulee tapahtua kuukauden kuluttua turpeen myynnistä. Urakan antajalla on oikeus noutaa nostettua turvetta oman omakotitalonsa lämmitykseen tarvittava määrä urakoitsijan kalustolla veloitusetta.
6. Tämä urakointisopimus voidaan irtisanoa yksipuolisesti ilmoittamalla siitä kirjallisesti toiselle osapuolelle, mikäli edellä mainittuja vuokraehtoja ei noudateta. Irtisanomisaika on kolme kuukautta.
7. Vuokrasopimuksen päättyessä tuotantoalueen kunto, jätehuolto, kulkuyhteydet sekä vesiensuojelurakenteiden kunto todetaan vuotta aikaisemmin yhteisellä katselmuksella. Mikäli katselmuksessa molemmat osapuolet toteavat tilanteen alueella antavan edellytykset tuotannon jatkamiselle, vuokrasopimus solmitaan riittävän pitkäksi ajaksi tuotannon harjoittamisen kannalta. Mikäli katselmuksessa todetaan, ettei turpeen tuotantoa enää jatketa, sovitaan alueen luovutuskunnosta ja mahdollisesti jälkikäyttöä helpottavista toimenpiteistä.

Turvekylä 1.6.2007

Matti Virtanen

Tero Turpeinen
Turve Oy

17. TOIMEKSIANTOSOPIMUS

1. OSAPUOLET

Toimeksiantaja

Turve Oy

Turvetie 41

86110 TURVEKYLÄ

Toimeksisaaja

Asianajaja Petteri Luoma

Asianajotoimisto Luoma & Co

Hetteentie 15 C

86100 Suojoki

2. SOPIMUS

Toimeksisaaja suorittaa annetun toimeksiannon sovittujen ehtojen mukaisesti.

Toimeksiantaja on velvollinen suorittamaan toimeksisaajalle palkkion ja maksamaan kulut toimeksiannon suorittamisesta.

3. TOIMEKSIANTO

Tierasitteen hakeminen ja perustaminen tilaan Merilevä Rnro 2:1, Turvekylän kunnan Lahdenperän kylässä.

4. TOIMEKSIANTOEHDOT

Toimeksianto on hoidettava hyvän asianajotavan mukaisesti.

Toimeksisaaja sitoutuu toimeksiannon suoritettuaan laatimaan erillisen tilityksen toimeksiannon hoitamisesta aiheutuneista kuluista ja palkkiosta. Toimeksisaaja on velvollinen korvaamaan toimeksiantoa hoitaessaan toimeksiantajalle tai kolmannelle mahdollisen laiminlyöntinsä aiheuttamat vahingot.

5. PALKKIO

Palkkioksi em. toimeksiannon suorittamisesta on sovittu 1000 (tuhat) euroa. Mikäli toimeksiantoon kuuluu ennalta arvaamattomia toimenpiteitä määräytyy niistä maksettava palkkio toimiston oman palkkiotariffin mukaan.

6. KULUT

Toimeksiantoon liittyvät kulut maksaa toimeksiantaja tositteiden perusteella.

Suojoella 25. päivänä elokuuta 2005

Turve Oy

Tero Turpeinen
yrittäjä

Petteri Luoma
aa, Oulu

18. TILAUS

Turve OY (tilaaja)

[Osoite]

[LY-tunnus]

KAUPPA OY (tilauksen vastaaottaja)

Sahaajankatu 95

00810 HELSINKI

Tilaus

VIITE [Tilauttava tavara tai palvelu; aikaisempi yhteydenpito asiassa]

ASIA Viitaten 16.6.2005 saamaamme tarjoukseen, tilaamme [tilauksen kohde, merkki, malli, tyyppi] tarjouksessanne mainituin kauppaehdoin.

Pyydämme tilausvahvistusta.

PÄIVÄYS [paikka] [aika]

Kunnioittavasti

Turve OY

[allekirjoitus]

yrittäjä

19. Tilausvahvistus

Turve Oy

Osoite

LY-tunnus .....

Energia OY

Ostopäällikkö Timo Tuomi

Tukkutie 3

90100 Oulu

Tilauksen vahvistus

ASIA

Vahvistamme vastaanottaneemme tilauksenne ja sitoudumme toimittamaan teille 10 000 m3 palaturvetta tilauksessa mainitun varustein ja ehdoin.

PÄIVÄYS   23. päivänä marraskuuta 2005

Kunnioittavasti

Turve OY

Tero Turpeinen
yrittäjä

20. Vuosiyhteenvetolomake

TURVETUOTANNON VUOSIYHTEENVETO

Vuosi

Asiakas
Osio

Toimintavaihe	Pinta-ala ha	Vesiensuojelurakenne
<i>Turvetuotantoon siirtyneen uuden pinta-alan aikaisempi maankäyttö</i>		Vesiensuojelurakenne-vaihtoehdot: a Vain sarkaojarakenteet b Laskeutusallas c Laskeutusallas ja virtaamansäätö d Maaperäimeytys/haihdotus e Pintavalutus kesä/ sarkaojarakenteet talvi f Pintavalutus kesä/laskeutusallas talvi g Kemikalointi h Pintavalutus i Muu menetelmä
Luonnontilainen		
Metsäojitettu		
Suopelto		
<i>Valmistelematon pinta-ala</i> Valmistelematon		
<i>Turvetuotannossa oleva pinta-ala</i>		
Kunnostusvaiheessa		
Tuotantokunnossa, mutta ei tuotannossa		
Tuotannossa		
<i>Tuotannosta poistunut pinta-ala</i>		
Kasvittumaton		
Metsätalous		
Peltoenergia		
Muu maatalouskäyttö		
Ennallistettu		
Muu (pois hallinnasta + muu maankäyttö)		

TURVETUOTANTO - LOMAKKEIDEN TÄYTTÖOHJEET

Tietojen käyttötarkoitus:

Ympäristöhallinto tarvitsee vuosittain tiedot turvetuotannon luvanmukaisen pinta-alan jakaantumisesta, vesiensuojelurakenteista sekä kuormituksesta ympäristönsuojelulain mukaista valvontaansa varten.

Tilastokeskus tarvitsee vuosittain tiedot turvetuotannossa olevasta pinta-alasta, uuden turvetuotantoon otetun alueen aikaisemmasta maankäytöstä sekä suonpohjien jälkikäytöstä YK:n ilmastopimuksen ja Kioton pöytäkirjan mukaiseen vuosittaiseen kansalliseen kasviuonekaasupäästöjen laskentaan.

Tätä lomaketta vastaava sähköinen lomake on TYVI-palvelussa osoitteessa <http://tyvi.elma.fi>. Asiakkaiden toivotaan käyttävän sähköistä raportointia paperilomakkeiden sijaan.

Turvetuotannon vuosiyhteenveto -lomake:

Asiakas (= turvetuotantoalue) on jaettu osioihin, jos vedet laskevat useammalle päävesistöalueelle. Osioittain tallennetaan vuosittain tuotantomuodot pinta-aloineen. Mikäli samalla tuotantomuodolla on useampi vesiensuojelurakenne, pinta-alat jaetaan kullekin vesiensuojelurakenteelle erikseen. Valmistelemattomalle ja tuotannosta poistuneelle pinta-alalle (lukuun ottamatta kasvittumatonta pinta-alaa) ei tarvitse tallentaa vesiensuojelurakennetta. Kursiivit ovat otsikkorivejä, eikä niiden kohdalle merkitä pinta-aloja.
Esimerkki:

Pinta-alaa koskevien termien selitykset:

Turvetuotantoon siirtyneen uuden pinta-alan aikaisempi maankäyttö: Tässä kohdassa ilmoitetaan ko. vuonna uuden turvetuotantokäyttöön tulleen pinta-alan aikaisempi maankäyttömuoto (luonnontilainen, metsäojitettu tai suopelto). Nämä tiedot ovat vain Tilastokeskusta varten. HUOMIO! Tähän merkitty pinta-ala tulee ilmoittaa myös turvetuotannossa olevaksi tai valmistelemattomaksi pinta-alaksi, jolloin se tulee merkityksi kahteen kertaan.

Luonnontilainen = alue on ollut ojittamaton suo

Metsäojitettu = alue on aikoinaan metsäojitettu

Suopelto = alue on ollut suopeltona

Valmistelematon pinta-ala:

Valmistelematon = pinta-ala, jolle ei ole aloitettu kunnostustoimia, mutta jolla on voimassaoleva lupa.

Turvetuotannossa oleva pinta-ala:

Kunnostusvaiheessa = uuden alueen kunnostaminen (ts. valmistelu, ojitus, kuntoonpano) tuotantoa varten.

Tuotantokunnossa, mutta ei tuotannossa = pinta-ala, jolla ei ko. vuonna ole tuotettu turvetta esim. markkinatilanteen vuoksi (ts. levossa/lepäämässä).

Tuotannossa = pinta-ala, joka on tuotannossa (sis. jyrshinturve, palaturve, ympäristöturve ym.). Sisältää auma-alueet.

Tuotannosta poistunut pinta-ala:

Kasvittumaton = tuotannosta poistunut ala, jolle ei ole vielä tehty mitään aktiivisia jälkikäyttötoimia, eikä alue ole vielä luontaisesti kasvittunut.

Metsätalous = tuotannosta poistunut alue on metsitetty tai alue on metsittynyt luontaisesti.

Peltoenergia = tuotannosta poistuneella alueella viljellään energiakasveja esim. ruokohelpiä.

Muu maatalouskäyttö = tuotannosta poistuneelle alueella kasvatetaan viljaa, rehua tai erikoiskasveja, esim. mansikkaa.

Ennallistettu = tuotannosta poistuneen alueen annetaan soistua tai ennallistetaan aktiivisesti kosteikoksi tai vesiensuojelurakenteena käytettäväksi kasvillisuuskentäksi.

Muu = esim. tuotannosta poistunut alue on luovutettu, myyty tai vuokrattu toista maankäyttöä varten, jolloin alue ei ole enää turvetuottajan hallinnassa. Myös muut kuin aikaisemmin mainitut jälkikäyttömuodot, esim. luontaisesti kasvittunut pinta-ala, lintujärvi.

Vesiensuojelurakenne-vaihtoehtojen selitykset:

Huomio! Vesiensuojelurakenne-vaihtoehtoissa on ylimmäistä vaihtoehtoa lukuun ottamatta oletuksena, että käytössä on myös lietteenpidättimet ja sarkaojien lietesvyennykset!

Vain sarkaojarakenteet = sarkaojarakenteet ovat ainoa vesiensuojelurakenne

Laskeutusallas = laskeutusallas on pääasiallinen vesiensuojelurakenne

Laskeutusallas ja virtaamansäätö = vesiensuojelurakenteina nämä molemmat

Maaperäimeytys/haihdutus = vedet johdetaan vähintään sulan maan aikana imeytykseen tai haihdutukseen

Pintavalutus kesä/ sarkaojarakenteet talvi = vedet pumpataan sulan maan aikana pintavalutukseen, mutta talvella käsitellään vain sarkaojarakenteilla

Pintavalutus kesä/laskeutusallas talvi = vedet pumpataan sulan maan aikana pintavalutukseen, mutta talvella käsitellään laskeutusallalla

Kemikalointi = vedet käsitellään kemiallisesti sulan maan aikana, mutta talvella on jokin muu menetelmä

Pintavalutus = pintavalutus on käytössä ympäri vuoden

Muu menetelmä = ellei mikään muista vaihtoehtoista käy

Vesistöön johdettu kuormitus –lomake:

Alueellinen ympäristökeskus antaa etukäteen Vahti-järjestelmästä otteen, josta käy ilmi asiakaskohtaisesti perustetut osiot ja pisteet. Kuormitustiedot tallennetaan kuormituspisteittäin bruttovuosikuormituksena (kg). Johtamispäivien lukumäärä on siten 365.

KÄYTTÖTARKKAILUN VUOSIYHTEENVETO

LOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

TUOTTEET Jos turvetuotantosuolla on alueita ruokohelpiviljelyssä, kirjataan kohtaan MUU esim. ruokohelpi 10 ha.

TUOTTAJA/LUVANHALTIJA Luvanhaltija kirjataan lomakkeeseen, jos se on eri kuin tuottaja.

TUOTANTOPINTA-ALA Pinta-alaan lasketaan lohkot ja auma-alueet.

KUNNOSTUSVAIHEESSA Pinta-alaan lasketaan alue, jota on kunnostettu ko. vuoden aikana turvetuotantoalueeksi ja joka ei ole vielä ollut tuotannossa.

TUOTANTOPÄIVIEN LUKUMÄÄRÄ Lasketaan vain ne päivät, jolloin on tehty tuotantoon liittyviä töitä.

PUMPPAUS ALOITETTU Jos alueella on useampi kuin yksi pumppaamo, kaikkien pumppaamojen tiedot kirjataan.

VUOSI- JA PERUSKUNNOSTUKSET, OJITUKSEN MUUTOKSET, MASSANSIIRROT , YM.

Taulukkoon on valmiiksi kirjattu ne toimenpiteet, jotka on tehtävä vähintään kerran vuodessa. Päivämääräksi kirjataan toimenpiteen päivämäärä tai aikajakso.

VESIENSUOJELURAKENTEIDEN TARKISTUKSET Tähän kirjoitetaan päivämäärät, jolloin tuottaja on käynyt tarkistamassa vesiensuojelurakenteiden toimivuuden. Viranomaistarkistuksia ei kirjata tähän.

TARKKAILU TÄLLÄ TYÖMAALLA Jos työmaalla on tarkkailtu ko. vuonna, laitetaan esim. tarkkailussa olleen lohkon nro tai alueen nimi sarakkeissa olevien vuodenaikojen kohdalle. Taulukkoon voidaan myös kirjoittaa tarkemmin ajanjakso (pvm).

POIKKEUSTILANTEET Taulukkoon on jo valmiiksi kirjattu poikkeustilanteita, jotka ovat mahdollisia turvetuotantoalueella. Lisäksi voidaan tapahtuma kirjoittaa kohtaan MUU POIKKEUSTILANNE.

JÄTEKIRJANPITO

JÄTETYYPPI Tähän kohtaan kirjoitetaan jäteöljy, kiinteät öljyiset jätteet, sekajäte jne.

TOIMITETTU Kirjataan jätetyypeittäin tuotantoalueelta ko. vuoden aikana toimitetun jätteen määrä (kg tai l).

TOIMITUSPAIKKA Tarkoittaa paikkaa, minne jätteet on toimitettu.

TOIMITTAMATTA Kirjataan se jätemäärä mikä on ko. vuoden lopussa jäänyt toimittamatta.

KUNNOSTUSVAIHE

Tämä sivu 2 täytetään ainoastaan siinä tapauksessa, jos turvetuotantoalueella on ko. vuonna ollut kunnostusvaiheessa uutta turvetuotantoaluetta.

KUNNOSTUS ALOITETTU Kirjoitetaan se päivämäärä kunnostustöihin on ryhdytty, esim. maaston raivaus on aloitettu. Merkitään myös vuosi, koska kunnostustyöt ovat saattaneet alkaa jo aikaisempina vuosina.

21. Ympäristövastaavan tehtävät

A. Ympäristökatselmuksen tekeminen ja ylläpito

1. Ympäristönäkökohtien arviointi (viitteen 10.22 mukaan)
2. Tuotantoalueiden ympäristölupiin liittyvien velotteiden noudattamisen valvonta (eri tarkkailuohjelmat, näytteiden oton järjestäminen ja valvonta, uusien lupien valmistelu ja päivittäminen)
3. Tietojen päivittäminen ympäristöhallinnon VAHTI-järjestelmään vähintään kerran vuodessa
4. Ympäristöön liittyvien lakien ja asetusten tunnistaminen ja päivitys (ks. yrityksen lakipaketti, 10.7)
5. Yhteenvedon tekeminen aiemmista ympäristökatselmuksista ja niiden seuranta

B. Muut tehtävät

1. Tuotantoalueiden ja yrityksen konesuojien yhteydessä olevien jätevarastojen siisteydestä ja järjestyksestä huolehtiminen; tyhjentäminen riittävän usein, ongelmajätteiden (öljyt ja akkuromu) toimittaminen asianmukaiseen keruupisteeseen, varaston lukitus ja säilytysastioiden asianmukaiset merkinnät (ongelmajätteet: jäteöljyt / öljyset trasselit ja suodatinjäte / akut; tavallinen jäte: kuivajäte / muovit / kompostoituva biojäte).
2. Ympäristöön liittyvä tiedotaminen ja ympäristöasioihin liittyvien asiakirjojen, tallenteiden, ohjeiden tms. valvonta.

22. Turvallisuusvastaavan tehtävät

1. Pelastussuunnitelmien laadinta, pitäminen ajan tasalla ja yhteydenpito pelastusviranomaisiin pohjautuen palosuojeluohjeeseen SM 2006-0359/Tu-312.
2. Koneiden työturvallisuudesta huolehtiminen; urakoitsijoiden valvonta
3. Tarvittavien torjunta- ja suojavälineiden saatavuudesta huolehtiminen
4. Työmaatukikohdan ja yrityksen toimipaikan ensiapukaappien ylläpito; järjestyksestä, kunnosta ja sisällön riittävydestä huolehtiminen tuotantokaudella vähintään kerran kuukaudessa (TTL 299/1958 36§).
5. Tapaturmailmoitusten käsittely ja näiden pohjalta kehittämistoimenpiteiden esittäminen; läheltä piti -tilanteiden läpikäynti, näiden kirjaaminen ja näistä oppiminen vastaisen varalle.
6. Avainten, lukitusten, murtosuojauksen, vartioinnin ja tarkoituksenmukaisen hälyttämisen järjestäminen
7. Kulkulupien myöntäminen tuotantoalueille.
8. Turvallisuusasioihin liittyvien asiakirjojen, tallenteiden ja ohjeiden valvonta
9. Turvallisuusasioista tiedottaminen työntekijöille ja sidosryhmille
10. Varahenkilön ja seuraajan perehdyttäminen turvallisuusvastaavan tehtäviin.

23. Toimintajärjestelmästä vastaavan tehtävät

Pienen yrityksen toimintajärjestelmästä vastaa viime kädessä yrittäjä itse. Hän voi kuitenkin delegoida toimintajärjestelmän eri osien, kuten turvallisuus- ja ympäristöosioiden, vastuuta yrityksessä edelleen.

Toimintajärjestelmän kokonaisuudesta vastaavalle jäävät seuraavat tehtävät:

1. Toimintakäsikirjan eri osien - laatu, ympäristö ja turvallisuus - yhteensovittaminen sekä lomakkeiden päivittäminen ja katselmusten tekeminen ajallaan.
2. Tavoitteiden ja mittareiden asettaminen sekä suunnitelmien tekeminen ja kirjaaminen osaksi toimintajärjestelmää.
3. Sidosryhmäodotusten selvittäminen ja viestiminen osaksi yrityksen kehittämistä
4. Vuotuisiin katselmuksiin (sisäisiin auditointeihin) osallistuminen
5. Työohjeiden ja viiteaineiston tarkoituksenmukaisuudesta vastaaminen
6. Uusien työntekijöiden perehdyttäminen toimintajärjestelmään

24. Yritystä koskevat lait ja viranomaisohjeet 14.9.2007/TT

Laki tai asetus tai viranomaisohje	Tunniste/voimaantulovuosi	Huomiot
Pelastuslaki	468/2003	
Pelastusasetus	787/2003	
Sisäministeriön ohje	2006-0359/Tu-312	Turvetuotantoalueiden paloturvallisuusohje
Ympäristönsuojelulaki	4.2.2000/86 muutoksineen (www.edilex.fi)	
Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje	19.9.03, ympäristöministeriön moniste 117	
Työturvallisuuslaki	738/2002	http://www.tyoturva.fi/tyoturvallisuus/olosuhteet
EU:n tärinädirektiivi & kansallinen asetus	27.1.2005, voimaantulo 6.7.2005	
VN:n päätös työntekijän suojelusta melulta	1404/1993	
Ajoneuvolaki	1090/2002	
Laki ajoneuvolain muuttamisesta	362/2006	Vaatimustenmukaisuus CE-merkinnän mukaan
VN:n asetus ajoneuvojen käytöstä tiellä	1257/1992	
VN:n asetus em. muuttamisesta	353/2006	Ajoneuvoluokkien nopeusrajoitukset
Laki polttoturpeen turvavarastoista	321/2007, 4.4.2007	Ks. syöttötariffilaki ja -asetus 322, 324

25. YLEISVALTAKIRJA

Valtuutamme asianajaja Petteri Luoman tai määräämänsä kaikissa oikeuksissa ja virastoissa sekä muissakin esiintyvissä tilaisuuksissa toimimaan asiamiehenämme asiassa Turve Oy:n asioissa ; nostamaan, vastaanottamaan ja kuittaamaan kaikki meille mainitussa asiassa tulevat rahavarat ja muut vastikkeet, arvopaperit ja muut asiakirjat; hyväksymään tai hylkäämään tarjotut akordit sekä tekemään sovintoja; ja hyväksymme kaiken, mitä asiamies tämän valtakirjan nojalla laillisesti tekee tai tekemättä jättää.

Helsingissä 4. päivänä elokuuta 2005

Turve Oy

Ari Kero

Todistaa:

LAKI

Laki varallisuus oikeudellisista oikeustoimista 13.6.1929, 2 luku, Si 402

26. Maanvuokrasopimus, yleinen

Sopijapuolet

Vuoralleantaja(t):

Vuoralleottaja: Turve Oy
Yksikkö
Osoite

ovat tehneet sopimuksen seuraavan alueen vuokraamisesta turvetuotantoa varten:

Tilan nimi:
RN:o
Kunta
Kylä

- 1 § Vuokralleottajalle vuokrattu alue käsittää yhteensä noin **XXXXX** ha ja se kuuluu **XXXXXXXXXX** työmaahan. Vuokra-alueen rajat on merkitty tämän sopimuksen liitteenä olevaan karttaan punaisella.
- 2 § Vuokra-aika on **XXXXX (XX)** vuotta päättyen joulukuun 31. päivänä vuonna **XXXX**.
- 3 § **Varausmaksu.** Sen jälkeen kun vuokra-alueen rajat on tarkistettut, maksetaan kertakaikkisena varausmaksuna **XXXXXX** mk/ha. Varausmaksu on kuitenkin maksettava viimeistään 2 vuoden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta lukien. Varausmaksu ei sisällä arvonlisäveroa (ALV 0 %).

Jatkovarausmaksu. Tuotantoalueen siltä osalta, jota ei ole viimeistään viidentenätoista (15) vuotena tämän sopimuksen mukaisen varausmaksun suorittamisesta lukien otettu tuotantokäyttöön, maksetaan jatkovarausmaksu, jonka suuruus on sama kuin ko. vuotena yleisesti sovellettava varausmaksu (€/ha) ja joka on maksettava ko. vuoden loppuun mennessä.

Perusvuokra. Tuotannon alettua vuokra-alueella maksetaan vuosittain perusvuokraa ja laatulisiä. Perusvuokran suuruus on **XXXXX (XX)** prosenttia asianomaisena vuotena sovellettavasta turpeen valtakunnallisesta arvonlisäverottomasta (ALV 0 %) aumahinnasta.

Aumahinta on MTK:n tarkastama valtakunnallinen keskimääräinen jyrshinturpeen arvonlisäveroton myyntihinta, josta on vähennetty keskimääräiset toimituskustannukset käyttöpaikalle. Aumahinta ei sisällä arvonlisäveroa (ALV 0 %).

Laatulisät. Tuotantoalueen koon, turvekerroksen keskipaksuuden ja sijainnin perusteella maksetaan laatulisiä liitteen 1 mukaisesti. Lisät määritetään ennen tuotannon aloittamista ja kirjataan tähän sopimukseen tulevaan tarkistusliitteeseen.

Tuotantovuokra. Vuokra-alueelta maksetaan vuosittain tuotantovuokraa, joka on perusvuokraprosentin ja laatulisäprosenttien yhteenlasketun prosenttimäärän suuruinen osa aumahinnasta kerrottuna vuokra-alueelta tuotetulla turvekuutiometrimäärällä. Vuokralleantajan tuotantovuokran perustana oleva turvemäärä lasketaan kunakin vuonna koko tuotantoalueella tuotetusta turvemäärästä tuotannossa olleiden pinta-alojen suhteessa. Tuotantovuokraa maksetaan siitä vuodesta alkaen, jolloin vuokra-alueelta on turvetta tuotettu. Tuotantovuokra ei sisällä arvonlisäveroa (ALV 0 %).

Kasvuturvetta tuottaessa turve-m³:ltä maksettava tuotantovuokra on puolet jyrinpolttoturpeen tuotantovuokrasta ja palaturvetta tuottaessa turve-m³:ltä maksettava tuotantovuokra on 1,5 kertaa jyrinpolttoturpeen tuotantovuokra.

Turpeen mittauksessa käytetään yleisesti hyväksytyjä menetelmiä ja vuokranmaksun määräperusteet ovat samat kuin tuotantomittauksessa. Vuokranantajalla on mahdollisuus tarvittaessa saada omaa sopimustaan koskevat yksityiskohtaiset tiedot turpeen mittauksesta ja perusteista.

Tämän pykälän perusteella maksettavat vuokrat maksetaan kalenterivuosittain, kultakin kalenterivuodelta sen joulukuun aikana.

- 4 § Tuotantoalueiden rajojen tarkkaa määrittystä varten vuokralleottajalla on oikeus sopimuskentekovuoden ja XXXXXX (XX) seuraavan vuoden aikana suorittaa tätä määrittystä varten tarvittavat tutkimukset ja sen perusteella tehdä vuokra-alueen rajojen tarkistus. Tästä tarkistuksesta vuokralleottajan on tehtävä uusi karttapiirros ja merkittävä tarkistetun alueen pinta-alat tämän sopimuksen tarkistusliitteeseen. Tarkistettu karttapiirros ja pinta-alatiedot on toimitettava vuokralleantajalle.
- 5 § Vuokralleottajalla on oikeus yksipuolisesti irtisanoa tämä vuokrasopimus heti päättyväksi, jollei vuokra-alueella ole 15 vuoden kuluessa tämän sopimuksen mukaisen varausmaksun suorittamisesta lukien otettu tuotantokäyttöön tai saman vuoden loppuun mennessä suoritettu edellä 3 §:ssä mainittua jatkovarausmaksua. Irtisanominen ei kuitenkaan edellytä varausmaksun palauttamista.
- 6 § Vuokralleottajalla on oikeus käyttää tarkoituksiinsa kaikki vuokra-alueella oleva turve sekä rakentaa vuokra-alueella turvetuotantoa varten tarpeelliset tiet, rakennukset ja laitteet. Niin ikään on vuokralleottajalla oikeus käyttää vuokralleantajalle kuuluvia, vuokra-alueelle johtavia teitä. Vuokralleottajalla on myös oikeus kustannuksellaan leventää ja parantaa näitä teitä sekä rakentaa kokonaan uusia teitä siten kuin tämän sopimuksen liitteenä olevaan karttaan on merkitty tai siten kuin myöhemmin sovitaan. Vuokralleottaja huolehtii kustannuksellaan tienkäyttöaikanaan edellä mainittujen teiden kunnossapidosta ja mahdollisesti tarvittavista peruseräparannuksista.

Sellaisista kuivatus-, tienpito- ja muista niihin verrattavista kustannuksista, joihin lain mukaan on vuokra-alueen kohdalta osallistuttava, vastaa vuokralleottaja.

Vuokralleottajalla on oikeus korvauksetta käyttää vuokra-alueelle rakennettuja teitä kuitenkin siten, ettei turvetuotannolle tuoteta tarpeetonta haittaa tai

vahinkoa. Teiden käytöstä on sovittava vuokralleottajan paikallisen edustajan kanssa.

- 7 § Vuokra-alueella kasvavat puut kuuluvat vuokralleantajalle ja ne on hänen toimestaan kaadettava ja poistettava vuokra-alueelta vuokralleottajan määräämässä ajassa. Vuokralleottajalla on kuitenkin oikeus, ja vuokralleottajan niin halutessa, velvollisuus hakata ja ostaa markkinapuun mitat ja laadun täyttävät puut käyvästä hinnasta. Vuokralleantaja ei ole velvollinen poistamaan muuta puustoa kuin minkä hän katsoo voivansa käyttää hyväkseen.

Alueelle jäävä puusto ja muu puuaines kuuluu vuokralleottajalle.

Mikäli vuokra-alueella on tehty onnistuneita metsänparannustöitä, maksaa vuokralleottaja näistä töistä vuokralleantajalle aiheutuneet kustannukset, joiden korvaamisesta sovitaan erikseen.

- 8 § Vuokralleantajalla on oikeus ilman korvausta käyttää hyväkseen vuokra-alueeseen kuuluvalla tuotantoalueella kaivettavia valtaojia niiden kuivatustehon puitteissa vuokra-alueen ulkopuolella olevien alueidensa kuivattamiseksi neuvoteltuaan vuokralleottajan kanssa, kuitenkin siten, ettei turvetuotannolle ja kulkuyhteyksille tuoteta tarpeetonta haittaa tai vahinkoa.

Tätä oikeutta ei vuokralleantajalla ole sellaisiin valtaojiin nähden, joista vesi johdetaan pois pumppaamalla.

- 9 § Jos vuokra-aluetta ei voida käyttää turvetuotantoon sopijapuolista riippumattomasta syystä, purkautuu tämä sopimus välittömästi esteen ilmaantuessa ja osapuolet palauttavat suorituksensa puolin ja toisin. Palautettaville rahamäärille lasketaan tuottokorko, jonka määrä on Suomen Pankin peruskorko vähennettynä kahdella (2) prosenttiyksiköllä niiden suorituksesta lukien.

- 10 § Mikäli turvetuotantoa ei vuokra-alueella tai sen osa-alueella aloiteta muusta kuin em. syystä tai mikäli tuotanto vuokra-alueella tai sen osa-alueella on päättynyt, vuokralleottajalla on oikeus ennen vuokra-ajan umpeen kulumista irtisanoa vuokrasopimus joko kokonaan tai osalta vuokra-aluetta tekemällä siitä kirjallisen ilmoituksen vuokralleantajalle. Tässä tapauksessa lakkaa vuokrasuhde sen joulukuun 31. päivänä, joka lähinnä seuraa kolmen (3) kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Irtisanominen ei kuitenkaan vapauta varausmaksun suorittamisesta.

- 11 § Vuokralleantajalla on oikeus, sovittuaan asiasta vuokralleottajan kanssa, ennen vuokra-ajan päättymistäkin saada omaan käyttöönsä sellaiset alueet, joilta vuokralleottajan on ottanut kaiken tarvitsemansa turpeen. Palautetun alueen käyttöä varten tarpeellinen tieoikeus tulee tällöin varata vuokralleantajalle. Täten vuokralleottajan käyttöön palautettujen alueiden osalta ei enää makseta vuokraa. Mikäli vuokralleottaja tarvitsee em. alueita turvetuotannossaan, vuokralleottaja maksaa palauttamattomista alueista erikseen sovittavan vuokran.

- 12 § Siinä tapauksessa, että vuokralleantaja luovuttaa alussa mainitun tilan omistusoikeuden toiselle, sitoutuu hän huolehtimaan siitä, että tämä sopimus ennen luovutusta tulee todistettavasti uuden omistajan tietoon ja että tämän sopimuksen pysyvyydestä otetaan määräys luovutuskirjaan.
- 13 § Vuokralleottajalla on oikeus vuoralleantajaa enempää kuulematta hakea ja saada kiinnitys tämän vuokrasopimuksen pysyväisyyden vakuudeksi.
- Vuokralleottaja saa vuokralleantajan suostumuksetta siirtää tämän sopimuksen kolmannelle henkilölle. Vuokralleantajan suostumuksetta vuokralleottaja ei kuitenkaan vapaudu sopimusehtojen täyttämisestä.
- 14 § Vuokrasopimuksen päättyessä on vuokra-alue luovutettava takaisin vuokralleantajalle ja vuokralleottajan siirrettävä pois alueella olevat rakennuksensa, laitteensa, koneensa ja varastonsa ellei erikseen toisin sovita.
- Vuokra-alue tulee palauttaa vuokralleantajalle kuivatukseltaan metsätalouden käyttöön soveltuvana.
- 15 § Vuokralleantaja **XXX** valtuuttaa **XXXX:n** nostamaan ja kuittaamaan tämän sopimuksen mukaiset maksut sekä muutenkin edustamaan vuokralleantajaa **XXX**
- Pankkiyhteys ja osoitteet:
- Mikäli sovitut maksut viivästyvät, maksaa vuokralleottaja vuotuisena korkona kulloinkin voimassaolevan korkolain mukaista korkoa.
- 16 § Muilta osin noudatetaan voimassa olevan maanvuokralain säännöksiä.
- 17 § Sopimuksen lisäehdot:
-
-
-
-
- 18 § Tämä vuokrasopimus tulee voimaan heti, kun se on molemmin puolin allekirjoitettu.
- 19 § Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, toinen vuokralleantajalle, toinen vuokralleottajalle.

/ 20XX

/ 20XX

Vuokralleantaja

Vuokralleottaja

Turve Oy

LIITTEET

Vuokranmaksuperusteet, liite 1

Suonvuokrasopimukseen liittyviä käsitteitä, liite 2

Suonvuokrasopimuksen tarkistusliite, liite 3

27. Yhtiökokouksen pöytäkirjamalli

Turve Oy

PÖYTÄKIRJA 1/2005

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

AIKA	Huhtikuun 15. päivänä 2005	
PAIKKA	Yhtiön toimitiloissa, Turvetie 41, 86110 TURVEKYLÄ.	
LÄSNÄ	Tero Turpeinen	24 osaketta
	Kalle Kuha	24 osaketta
	Matti Kala	20 osaketta
	Juha Kiiski	30 osaketta
	Niilo Näkyvä	35 osaketta
	Reijo Menevä	2 osaketta
	Lea Pula/valtakirjalla	50 osaketta
	Sulo Rassi	

Yhteensä 185 osaketta yhtiön 200 osakkeesta.

Todettiin, että kullakin osakkeella oli yksi ääni.

Merkittiin, että yhtiökokouksessa oli esillä osakasluettelo, jonka pohjalta oli laadittu edellä oleva luettelo läsnäolevista ja heidän osakkeittensa lukumääristä.

1. JÄRJESTÄYTYMINEN

Kokouksen avasi hallituksen puheenjohtaja Kalle Kuha, joka valittiin kokouksen puheenjohtajaksi. Puheenjohtaja kutsui sihteeriksi yhtiön toimitusjohtajan Reijo Menevän.

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Sulo Rassi. Päätettiin, että hän toimii myös tarvittaessa ääntenlaskijana.

2. LAILLISUUS

Todettiin, että kokous oli kutsuttu koolle niin kuin yhtiöjärjestys ja osakeyhtiö edellytti. Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. ESITYSLISTA

Kokouskutsussa mainittu selvitys kokouksessa käsiteltävistä asioista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. TILINPÄÄTÖS

Toimitusjohtaja Reijo Menevä esitti tilivuoden 2004 tuloslaskelman ja taseen sekä tilintarkastajan lausunnon.

Merkittiin, että osakkaat olivat saaneet kokouskutsun mukana kopiot sanotuista asiakirjoista ja että alkuperäiset asiakirjat olivat kokouksessa osakasten nähtävänä. Keskustelun jälkeen vahvistettiin tuloslaskelma ja tase.

Päätettiin hyväksyä hallituksen ehdotus, että tilikauden voitto 20.001,32 euroa siirretään oman vapaan pääoman lisäykseksi ja että osinkoa ei jaeta.

5. VASTUUVAPAUS

Päätettiin myöntää tili- ja vastuuvapaus hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 2004.

6. PALKKIOT

Päätettiin, että hallituksen puheenjohtaja saa palkkiona 200 euroa ja hallituksen muut jäsenet 100 euroa hallituksen kokoukselta.

Päätettiin, että tilintarkastajalle maksetaan tämän esittämän laskun mukaan.

7. HALLITUS

Todettiin, että yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksessa on 1-5 varsinaista jäsentä.

Todettiin, että hallitukseen on kuulunut neljä jäsentä.

Päätettiin, että hallitukseen valitaan nyt viisi jäsentä.

Hallitukseen valittiin uudelleen hallituksen nykyiset jäsenet Kalle Kuha, Juha Kiiski, Matti Kala ja Niilo Näkyvä sekä uutena jäsenenä yhtiön toimitusjohtaja Reijo Menevä.

8. TILINTARKASTAJA

Todettiin, että yhtiön varsinainen tilintarkastaja ekonomi Lauri Kokko ja varatilintarkastaja merkonomi Marja Kokko, jotka on valittu tehtäväänsä toistaiseksi, jatkavat suostumuksensa mukaisesti tehtävässään.

Tilintarkastajille maksetaan palkkio laskun mukaan.

9. PÄÄTÖKSET

Todettiin, että kaikki päätökset tehtiin yksimielisesti.

10. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

Todettiin, että muita kuin kokouskutsussa mainittuja asioita ei ollut, joten puheenjohtaja päätti kokouksen.

VAKUUDEKSI

Kalle Kuha
puheenjohtaja

Reijo Menevä
sihteeri

PÖYTÄKIRJA TARKASTETTU JA HYVÄKSYTTY

Sulo Rassi

28. KIINTEISTÖKAUPAN ESISOPIMUS

Kirjoita vastaavat omat ja kauppaa koskevat tiedot hakasulkeiden [ ]sisään!

SOPIMUSPUOLET

1. Myyjä

[maatila AAA

Omistajat Matti ja Maija Vlrtnen

LY 222.775

Kiertotie 123, 86100 Suojoki]

2. Ostaja

[Ari Kuha, sotu .....

turvetuottaja,

Norokuja 33, 83100 Metsäkylä]

SOPIMUKSEN KOHDE

Esisopimus koskee tilaa /~~määräalaa~~ (yliviivaa tarpeeton!)

[Suojoen kunnan Aution kylässä sijaitsevan Auringonlasku-nimisen tilan Rnro 3:235 kauppa.]

ESISOPIMUKSEN SISÄLTÖ

[Osapuolet sitoutuvat tekemään allaolevan kauppakirjan mukaisen kiinteistökaupan kahden viikon sisällä siitä, kun esisopimuksen ehdot ovat täyttyneet.]

KIINTEISTÖN KAUPPAKIRJA

MYYJÄ

[maatila AAA

Omistajat Matti ja Maija Vlrtnen

LY 222.775

Kiertotie 123, 86100 Suojoki]

OSTAJA

[Ari Kuha, sotu .....

turvetuottaja,

Norokuja 33, 83100 METSÄKYLÄ]

KAUPAN KOHDE

[Auringonlasku-niminen tila Rnro 3:235 Suojoen kunnan Aution kylässä, jonka

kiinteistörekisteriotteen mukainen pinta-ala on 8.600m².

Tilalla ei ole rakennuksia.

KAUPPAHINTA

[.....€, lisättyä korvauksella, jos rakennusoikeuden määrä ylittää 2.150 neliometriä.]

KAUPAN EHDOT

[1. Kauppahinta maksetaan kokonaan kaupantekotilaisuudessa ja kuitataan saaduksi kauppakirjan allekirjoituksella ilman erillistä merkintää.]

[2. Omistus- ja hallintaoikeus tilaan siirtyy ostajalle heti.]

[3. Myyty kiinteistö on vapaa kaikista rasitteista.]

[4. Kaupan kohteeseen kohdistuvista veroista ja muista maksuista vastaa kaupantekopäivään asti myyjä ja sen jälkeen niistä vastaa ostaja. Vuoden (kuluvan vuoden) kiinteistöverosta vastaa ostaja.]

[5. Tällä kaupalla ei ole myyty irtainta omaisuutta eikä sellaisen kaupasta ole myöskään tehty erillistä sopimusta.]

[6. Ostaja vastaa tästä kaupasta menevästä varainsiirtoverosta.]

ESISOPIMUKSEN EHDOT

[1. Kaupan tekeminen edellyttää, että alueelle, jolla kaupan kohteena oleva tila sijaitsee, saadaan lainvoimainen asemakaava viimeistään 31.12.2005.

2. Rakennusoikeuden myytävälle tilalle tulee olla vähintään 2150 m². Mikäli rakennusoikeus ylittää 2150 m², mutta on enintään 2580 m² suorittaa ostaja korvausta myyjälle lisäneliöistä 150 euroa/m². Mikäli rakennusoikeus ylittää 2580 m² suorittaa ostaja vastaavasti näistä lisäneliöistä 100 euroa/m².

3. Mikäli rakennusoikeus jää alle 2150 m² on ostajalla oikeus, joko luopua tekemästä kauppaa tai tehdä kauppa sovitulla .... euron kauppahinnalla. Ostajan on viikon sisällä saatuaan tiedon kaavan vahvistamisesta ilmoitettava myyjälle aikeestaan kaupan osalta. Muussa tapauksessa esisopimus jää häntä sitovaksi.

4. Mikäli asemakaava ei ole saanut lainvoimaa 31.12.2008 mennessä, mutta on ilmeistä, että se tulee saamaan lainvoiman viimeistään kolmen kuukauden kuluessa sanotusta päivästä,

saavat osapuolet purkaa sopimuksen vasta sanotun ajan kuluttua, jollei lainvoimaisuutta siihen mennessä ole saatu.

5. Sekä myyjä että ostaja tallettavat osapuolten yhteisesti avaamalle sulkutilille kumpikin 30 000 € tämän esisopimuksen täyttämisen vakuudeksi.

Mikäli jompikumpi osapuolista kieltäytyy tekemästä kauppaa esisopimuksen ehtojen täytyttyä, menettää tämä sopimussakkona toiselle osapuolelle em. talletuksensa.

6. Mikäli esisopimuksen ehdot eivät ole toteutuneet 31.12.2008 mennessä, raukeaa tämä esisopimus jommankumman sopimuspuolen sitä todisteellisesti vaatiessa.

Mikäli esisopimus raukeaa, on kummallakin osapuolella oikeus toista osapuolta kuulematta nostaa oma talletuksensa korkoineen.

ERIMIELISYYDET

Tästä esisopimuksesta mahdollisesti syntyvät erimielisyydet ratkaisee yhden miehen välimiesoikeus, jonka välimiehen asettaa Keskuskauppakamarin välityslautakunta.

SOPIMUSKAPPALEET

Tätä esisopimusta on laadittu kolme samansisältöistä kappaletta, yksi myyjälle, yksi ostajalle ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

ALLEKIRJOITUKSET

Suojoki 10. päivänä toukokuuta 2007

Maatila AAA

(Matti Virtanen) (Maija Virtanen)

Ari Kuha

KAUPANVAHVISTUS

Julkisena kaupanvahvistajana todistan, että tämän esisopimuksen allekirjoittajat, Suojoen kunnassa kotipaikan omaavan maatila AAA:n puolesta sen toimitusjohtaja Matti Virtanen myyjänä sekä Alavuden kaupungista oleva yrittäjä Ari Kuha ostajana ovat allekirjoittaneet tämän esisopimuksen ja ovat olleet yhtäaikaan läsnä luovutus sopimusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että asiakirja on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Suojoki 10. päivänä toukokuuta 2007]

LAKI Maakaari 540/95, Si 601

29. KIINTEISTÖN KAUPPAKIRJA

MYYJÄ Suomen AAA Oy
osakeyhtiö, Helsinki
K. rek. nro 222.775
Ratakatu 1, 00120 Helsinki

OSTAJA Ari Kuha, 101060-1234
turvetuottaja
NOROKUJA 33, 86110 TURVEKYLÄ

KAUPAN KOHDE

Kauppa koskee tilaa / määrääalaa (yliviivaa tarpeeton!)

Auringonlasku-niminen tila Rnro 3:235 Rantsilan kunnan Lahdenperän kylässä, jonka kiinteistörekisteriotteen mukainen pinta-ala on 8.600 m². Tila on ollut myyjän vapaa-ajan asuntona ja ostajalla on myös tarkoitus käyttää sitä samaan tarkoitukseen.

KAUPPAHINTA

Kolmekymmentätuhatta (30 000) euroa.

KAUPAN EHDOT

1. Kauppahinta maksetaan kokonaan kaupantekotilaisuudessa ja kuitataan saaduksi kauppakirjan allekirjoituksella ilman erillistä merkintää.
2. Omistus- ja hallintaoikeus tilaan siirtyy ostajalle heti.
3. Kaupan kohde myydään rasitteista vapaana ja sillä on oikeus yhteisiin alueisiin.
4. Kaupan kohteeseen kohdistuvista veroista ja muista maksuista vastaa kaupantekopäivään asti myyjä ja sen jälkeen niistä vastaa ostaja. Vuoden 2005 kiinteistöverosta vastaa kuitenkin ostaja.
5. Tällä kaupalla ei ole myyty irtainta omaisuutta eikä sellaisen kaupasta ole myöskään tehty erillistä sopimusta.
6. Ostaja vastaa tästä kaupasta menevästä varainsiirtoverosta.
7. Kaupan ehtoja ei ole määritelty suullisesti.

8. Tätä kauppakirjaa on tehty kolme samansisältöistä kappaletta, yksi myyjälle, yksi ostajalle ja yksi julkiselle kaupanvahvistajalle.

Allekirjoitukset

Helsinki 10.6.2005

Suomen AAA Oy

(Pauli Järvinen)

Tähän kauppaan tyydyn ja sitoudun sen ehdot täyttämään.
Paikka ja aika kuten edellä.

Ari Kuha

KAUPANVAHVISTUS

Julkisena kaupanvahvistajana todistan, että Helsingin kaupungissa kotipaikan omaavan Suomen AAA Oy:n puolesta sen toimitusjohtaja Pauli Järvinen myyjänä sekä Alavuden kaupungista oleva turvetuottaja Ari Kuha ostajana ovat allekirjoittaneet tämän luovutuskirjan ja että he ovat olleet yhtä aikaa läsnä luovutusta vahvistettaessa. Olen tarkistanut allekirjoittajien henkilöllisyyden ja todennut, että luovutuskirja on tehty maakaaren 2 luvun 1 §:ssä säädetyllä tavalla.

Helsinki 10.6.2005

LAKI

Maakaari 12.4.1995. Si 601

Varainsiirtoverolaki 29.11.1996

Kaupanhahvistaja-asetus 5.12.1996

HUOM

Varainsiirtovero on 4 % riippumatta kauppahinnasta ja osapuolten mahdollisesta sukulaisuudesta. Veron maksaa lain mukaan ostaja.

Lainhuutoa on haettava kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutuskirjan tekemisestä riippumatta siitä sijaitseeko kiinteistö kaupungissa vai maaseudulla.

Ennen 1.1.1997 tapahtuneiden luovutusten osalta omistusoikeuden siirtyminen määräsi lainhuudon alkamisajankohdan. Tuolloin veron määrä oli 4-6 % tai näistä puolet.

30. Energiaturpeen laatuohje 1.9.2006 (pdf-muodossa)

http://www.turveteollisuusliitto.fi/user_files/files/Energiaturpeen%20laatuohje%202006.pdf

31. Turve Oy:n muistiot ja toimintajärjestelmän katselmoinnit

Esimerkki katselmointimuistiosta:

Turve Oy
Tero Turpeinen
Turvetie 42
86100 TURVEKYLÄ

Muistio 8.12.2006

Muistio Turve Oy:n sisäisestä katselmoinnista

Aika 8.12.2006 klo 10.30 – 15.00
Paikka Turve Oy:n toimipaikka, Turvetie 42, TURVEKYLÄ
Läsnä Tero Turpeinen, yrittäjä, Turve Oy
Osmo Käämi, hallituksen puheenjohtaja
Matti Virtanen, katselmoinnin sihteeri

Katsaus turvetuotantovuoteen 2006

Käytiin läpi toimintaa kuluneena vuonna. Todettiin, ettei reklamointeja, tapaturmia tai läheltä piti tapauksia ole sattunut. Yleisesti tuotantokausi on sujunut suunnitelmien mukaisesti

Turve Oy:n toimintajärjestelmää on pidetty ajan tasalla. Todetaan, että toimintajärjestelmän sisältö täydentyy ja uusia aineistoja liitetään viitteisiin. Perehdytyksessä ja yrityksen esittelynä käytettävä toimintakäsikirjan tiivistelmä on ajan tasalla. Auditointeja ei ole kuluneena toimintavuonna tehty.

Yrityksen toiminnan kehittämiskohteet vuodelle 2007

1. Yrityksen nykyisten, hyvien asiakassuhteiden edelleen kehittäminen
2. Tasalaatuisen turpeen tuottaminen asiakassopimusten edellyttämällä tavalla ja negatiivisen asiakaspalautteen välttäminen. Tuotannonaikaisen kosteus seurannan järjestäminen.
3. Tuotantokaluston kapasiteetin kasvattaminen 10 %:lla.

Muistion vakuudeksi

Tero Turpeinen
0400-123456

Matti Virtanen
0500-654321